

ABONAMENTUL
 Pe un an . . . 24 Cor.
 Pe un jum. . . 12 .
 Pe o lună . . . 2 .
 Nrul de Duminică
 Pe un an . . . 4 Cor.
 Pentru România și
 America . . . 10 Cor.
 Nrul de zi pentru Ro-
 mania și străinătate pe
 an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
 și **ADMINISTRAȚIA**
 Deal Ferenoz-nița 20.
INSERTIUNILE
 se primesc la adminte-
 trație.
 Mulțumite publice și Loc de-
 schis costă fiecare șir 20 fil.
 Manuscripte nu se în-
 polază.
 Telefon pentru oră și
 comitat 502.

Anul XIV.

NUMĂR POPORAL

Nr. 22

Reprezentanții poporului român.

Porțile palatului de pe malurile Dunării s'au deschis azi din nou. Membri noului parlament s'au adunat la o ședință scurtă, pentru a li-se anunța că Maj. Sa își va rosti Sâmbătă mesajul de tron și-i invită în palatul său.

După trei luni de interregnum parlamentar, am avut prilej să asistăm din nou la o ședință parlamentară. Cât de schimbată ni-s'a înfățișat însă icoana acestei Camere noi! Cei cari la disolvarea parlamentului erau guvernamentali, azi șed, reduși ca număr, pe băncile opoziției, iar locul lor e ocupat de-o tabără învingătoare și sgomotoasă, cu atât mai sgomotoasă cu cât nici chiar ei nu se așteptaseră la o învingere atât de desăvârșită.

Partidul naționalităților nu și-a menținut nici el numărul membrilor săi din trecut. După ce la alegerile din 1905 reușiseră 10, iar la alegerile din 1906 — 27, azi partidul naționalităților are numai 8 reprezentanți în Cameră. Cei mai devotați luptători ai cauzei noastre au fost excomunicați de guvern. Maniu, Goldiș, Vlad și Lucaciu dintre români, Milan Hodja dintre slovaci și încărunțitul în lupte parlamentare, sîrbul Mihail Polit nu mai sînt membri ai parlamentului. Guvernul a împiedecat alegerea lor cu cele mai volnice măsuri și expediente. Românii n'avem acum în Cameră

decît 5 reprezentanți, slovaci numai 3, sîrbii nici unul...

Numărul acesta mic al deputaților naționaliști n'are însă să ne descurajeze. Dacă la alegerile trecute n'au reușit toți candidații noștri, vina numai în măsură disparentă e a noastră. În toate cercurile în cari partidul național a avut candidați, lupta a fost dusă cu cea mai mare energie și desinteresare din partea alegătorilor. Campania noastră electorală a fost bogată în momente înățătoare. Impiedecați pretutindeni de jandarmeria numeroasă, candidații noștri nu puteau să comunice cu alegătorii lor. În săptămânile din urmă ale campaniei nu putea să mai comunice cu alegătorii noștri nimeni — numai corțeii adversarilor. Și cu toate acestea, nicăiri n'am suferit înfrângeri rușinoase. Masele mari ale alegătorilor s'au dovedit pretutindeni credincioase partidului și miile de alegători au mers la urnă neconduși de nimeni, călăuziți printre rândurile jandarmilor arțăgoși numai de dragostea lor de ueam. Lupta dela Chișineu va rămânea, supt acest raport, o pagină luminoasă în istoria luptelor noastre naționale. Și ca ea au mai fost și altele.

Vina noastră înainte de toate e că prea ne-am încrezut în discursurile ministrului-șef care nu pierdea nici un prilej pentru a propovădui că va fi un guvern care va respecta legile și va apăra libertă-

țile și drepturile cetățenești. Prea ne-am încrezut în liberalismul fals al guvernului și n'am desfășurat, dintr'nceput, măsura aceea de energie care am fi putut s'o desfășurăm — probabil pentru a cădea și în cazul acesta.

Noi întotdeauna am fost și sîntem reduși numai la sprijinul nostru propriu. Pentru noi guvernele ce se schimbă nu aduc nici o schimbare spre bine. Cel mult spre rău. Increderea noastră trebuie să ni-o punem numai și numai în poporul nostru, în masele mari cari s'au dovedit și de data aceasta cel mai prețios și mai credincios element în luptele noastre politice.

Fără îndoială, lipsa luptătorilor noștri de seamă cari în trecut au susținut în Cameră atâtea discuții la nivel politic înalt, se va resimți de reprezentanții parlamentari actuali ai noștri, — mai ales acum când în tabăra dușmană au trecut și câțiva rățăciți.

Importanța partidului naționalităților nu residă însă în numărul mai mare sau mai mic al membrilor săi. Partidul nostru național a existat și câtă vreme n'am avut reprezentanți în Cameră și va exista și pe viitor, chiar dacă numărul membrilor săi s'ar reduce și mai mult.

Importanța partidului nostru residă în solidaritatea maselor alegătorilor români cu conducătorii săi; residă în sentimentul că aparținem cu toții aceluiaș neam, vor-

Viteazul și înțeleptul Șatym.

— Poveste caucaziană. —

Gînjuco, povestitorul pribeag, se așeză în mijlocul adunării, iar oamenii fac roată împrejurul său. El povestește de slava și cinstea voevozilor din Abkasia.¹⁾ Spune cum unul din acești voevozii păzea trecătorile munților pe șinuturile sale din Zebelda, apărând călătorii de primejdiiile hoșilor. El avea slugi și ostași îndrăzneși și credincioși. În ceata sa vitează, mai presus de origine, Șatym se deosebia prin voinția și credința sa. El întovărășea pe voevod la toate staturile, la toate vânătoarele și la orice război. Nici odată voevodul nu-și număra caii, nici turmele de oi, niciodată nu ținea socoteală de armele sale scumpe: totul era încredințat lui Șatym, și cinstea asta deosebită, făcea să-l pizmulască mulți.

Tovarășii lui ziceau adeseori, înșirînd toate bunurile ce le primea dînsul dela voevod: »Pentru ce să poartă așa cu dînsul? Adică fi mai vredni: decît noi? Ce, sabia lui tale platră? Gionțul din pușca lui omoară trei oameni deodată! Diavolul stă în vîrtul cuștului său? Poate să înfrunte singur o ceată de dușmani, fără teamă de a fi rănit?»

Lui Șatym i au venit la ureche vorbele astea aspre, de aceea zise către cei cari erau mai înverșunați:

¹⁾ Unul din numeroasele districte ale Caucazului. Abkasiienii sînt tot așa de vestiți prin frumusețea lor ca și Circaziienii.

— Nu vă gândiți că faceți, fără să vreți, o nedreptate față de tovarășul nostru?

— Cum asta? strigă unul dintr'înșii.

— Nu vă gândiți, ce se cere totdeauna mai mult, dela acela care a fost dăruit mai mult și cinstit cu încredere? Dacă unul din voi face o greșeală, va fi gonit de pe câmpul de luptă; dar eu, dacă greșesc, voi fi numai decît spânzurat. Astfel este legea; cea mai mare pedeapsă celui care a fost cinstit de încrederea cea mai mare. Și eu sînt un om ca ori și care altul supus greșelei, să uit ca ori și care altul învățăminte de seamă, bunăoară ca acestea: nu te lăsa de loc înșelat prin lingușirile unui tovarăș; nu destăinuie tainele tale femeii; nu privi drept copil al tău un copil străin. Astăzi mîngăi și încredințezi pe un prieten de dragostea ta veșnică, iar mâine te porți rău cu dînsul. A doua învățătură, fiecare din noi a putut să bage de seamă dreptatea ei; de asemenea și a treia se va adevăra. Am în casa mea un copil de suflet luat de mic; a fost nutrit, îmbrăcat, crescut în casa mea. Să l-se arate numai dol abusu.¹⁾

— Tu vorbești bine, zise unul din pizmătareți, dar n'ai de nimic a te teme!

— Credeți voi? răspuse Șatym; ei bine înainte ca soarele să fi apus de zece ori după Abkasia, voi fi făcut încercarea primejdioasă și vă jur pe cuștutul meu și voi veți vedea cum am grăit eu adevărul!

Mulțumiți de făgăduiala asta, pizmătareții plecară.

¹⁾ Mică monedă persană.

Cîteva zile după aceea, voevodul pleacă în Kabardia, pentru ca să-și pună la cale o daraveră de seamă, lăsînd în paza lui Șatym lucrurile sale mai scumpe, între care și un șoim pentru care avea o dragoste deosebită. Credinciosul ostaș se hotărî să facă încercarea sa.

II.

— Pentru ce stai așa gânditor dragul meu? II zise într'o dimineață lui Șatym tînăra sa femeie. Pentru ce și-i uitătura așa de întunecată?

— Nu știu scumpa mea Assan; e adevărat că nu sînt vesel. Am un gând care nu mă lasă în pace! —

— Și gândul acela n'aș putea să-l cunosc și eu?

— Mi-e teamă Assan; femeile nu știu să păstreze o taină, nu poți să le încredințezi un secret!

— Am spus eu vre-o dată, vre-o vorbă, ce nu trebuia spusă, către prietenele mele?

— Poate că n'ai avut prilej!

— Dar crezi tu că eu aș fi în stare să bat darabana, îndată ce aflu o vorbă dela tine?

— Pentruce nu, ești doar femeie!

Assan își mușcă buzele trandafirilor și ochii i-se umplură de lacrimi. Șatym se uita ciudat la dînsa.

— Nu te supăra, zise el, de taina asta e legată viața mea!

— Viața ta, adică, nu mi este mai scumpă ca a mea?

— Mulțumesc. Dar fără să vrei, poți să scapi o vorbă!

— Nu, nu, am să păzesc taina, îți fac jură-

bim aceeași limbă și ne însuflețim de aceleași idealuri — și *conducătorii și condușii* — în ciuda miilor de baionete și a pedepselor de tot felul.

Oricât de mic ar fi numărul deputaților noștri naționaliști, 20 sau 10 sau numai 2, ei au fost și sânt adevărații reprezentanți ai poporului român și ai aspirațiilor lor.

În lupta ce se va porni în noua Cameră, acești reprezentanți ai noștri pot să fie siguri de sprijinul presei naționaliste și a maselor mari ale poporului!

Stare de asediu în Tohanul-vechiu. Citim în »Gaz. Trans.«: Din Tohanul-vechiu ne vine o știre de necrezut. De două zile comuna Tohanul-vechiu e asediată de jandarmerie și de un escadron de husari. Poporațiunea, terorizată de jandarmerie, se află într-o mare agitație. Mulți țărani sânt deținuți și răpiți de libertatea lor personală. Unuia din cei deținuți i-a succedat să ne povestească cele întâmplate.

Cauza acestei stări de asediu pare a sta în legătură cu recente alegeri din comitatul Făgărașului și pare a pregăti decretarea faptică a stării de asediu. După spusele țaranului nostru tohănenii s'au trezit zilele trecute cu o opreliște volnică de a folosi teritoriile destinate pentru pășunat.

Pe locurile de pășunat s'au ridicat de »mâni nevăzute« table de oprire, despre a căror proveniență nimeni nu știa. Notarul și primarul interpelați de oameni, au declarat că n'au cunoștință despre aceasta opreliște. În consecință tohănenii au delăturat a doua zi tablele cu pricina. A treia zi forestierul din Bran, la cererea popoului, le-a dat voie de pășunat în locurile amintite. A patra zi s'au trezit cu jandarmeria și miliția pe cap.

Atâta ne-a povestit țaranul. Așteptăm dela fruntașii noștri din Tohan amănunte autentice. Tohănenii au adresat astăzi câte-o telegramă de protestare ministrului de justiție și ministrului de interne, cerînd scut și restabilirea ordinii legale.

Alegerile din Ungaria în camera austriacă. În ședința de ieri a camerei austriace alegerile din Ungaria au fost din nou atinse de deputatul clerical ceh Wenzel Myslivec. A vorbit de întrebarea trupelor la alegerile ungurești. Dacă alegerile sânt o afacere internă a Ungariei, a zis, atunci ungarul trebuia să se mulțumească cu trupele din țara lor. Ca oameni nu putem privi cu ce fel de mijloace au fost făcute alegerile în Ungaria. Ca slav ce sânt, nu pot privi liniștit, a zis oratorul, ca trei milioane de frați ai mei, slovacii să aibă trei reprezentanți în camera ungurească. Iată ce se întâmplă într-o țară unde jidanii sânt la putere.

Presă ungurească comentează cu obișnuita furtivitate »amestecul« acesta în afacerile interne ale țării ungurești. Dacă însă s'ar fi găsit vre-un deputat austriac care să apere pe ungarul contra acestor atacuri sau să aducă elogii guvernului pentru alegeri, de sigur nici un ungar nu s'ar plânge de acest »amestec«.

Și turcii protestează împotriva teroarei ungurești. Din București ni-se scrie: Felul cum s'au făcut alegerile în Ungaria, abuzurile și terorizările agenților guvernului au fost urmărite cu o vădită indignare din partea românilor din regat, din partea românilor de pretutindeni. Strigătele celor căzuți și blestemul celor rămași în urmă a trecut Carpații, a străbătut ca un fior pe toate plaiurile, pe unde răsună doina românească. Și în înstrăinata noastră Basarabie s'au ridicat glasuri de protestare în contra sfidării libertății din partea ungarilor. Și cînd a auzit de orfanii rămași în urma victimelor jandarmilor lui Khuen, un biet român dela Hotin, Ion Longinescu, a trimis și el o rublă pentru colecta întreprinsă de cercul românilor de peste munți. E glasul singelui care vorbește și pe care nu-l poate înăbuși nici temnițele, nici cnutul moscovit, nici gloanțele jandarmilor fericitei Ungarii.

În toate orașele din România se țin întruniri de protestare în contra păcatului săvîrșit. Duminică trecută a avut loc întrunirea de protestare convocată de d. Simeon Mîndrescu, profesor universitar, acest brav suflet românesc, care a desvoltat în timpul din urmă o extraordinară activitate pentru adunarea de ajutoare pentru victimele lui Khuen-Hédervary. La acea întrunire au luat cuvîntul oratori din toate partidele. A vorbit și Delavrancea.

De remarcat faptul că la acea întrunire au asistat toți delegații turci, cari veniseră la congresul liberal. Turcii au protestat în contra libertății ungurești. Turcii au înfierat crimele fără de vină. Auziți? Turcii! Aceiași turci au contribuit cu peste 200 de lei pentru ajutorarea victimelor alegerilor din Ungaria. Nu este asta o rușine pentru maghiarii, cari se pretind civilizați?

Situația politică din Austria. Situația politică din camera austriacă se încurcă din nou. Sînt două chestiuni una de ordin național și alta de ordin economic, cari fac greutate guvernului. Chestiunea facultății de drept italiene întîmpină greutate din partea slovenilor. Slovenii protestează împotriva înființării unei facultăți italiene fie la Triest, fie chiar și la Viena, spunînd că asta jigneste interesele slovenilor. Protestarea lor e o manevră spre a putea storce compensații pe seama lor. Ei cer ca guvernul să recunoască în Austria valoabilitatea diplomelor dela universitatea croată din Agram. Cer apoi înființarea de catedre slovenești la universitatea cehă din Praga și la universitatea polonă din Cracovia, Scopul lor e de a crea un stoc de profesori universitari sloveni cu cari într'un moment dat s'ar putea înființa o universitate slovenească la Laibach.

Chestiunea economică la ordinea zilei e dorința polonilor de a se începe lucrările de canalizare a Oderel, lucrări ce ar reclama suma de un miliard. Guvernul încearcă din nou să amâne aceste lucrări spre a echilibra bugetul, dar polonii amenință a trece în opoziție și a descomplecta majoritatea guvernamentală.

Pozițiunea partidului național român.

La Budapesta s'au întrunit membrii comitetului instituit de adunarea generală a reprezentanților alegătorilor români. Publicul mare nu este orientat, cari anume chestii vor forma obiectul de discuție al acestei întruniri. Se știe însă că în contra acestui comitet s'au ridicat acuze grave în toate părțile țării. El este învinovățit că a făcut greșeli în conducerea alegerilor, și a contribuit astfel la înfrîngerea neașteptată și dureroasă a partidului. Acuzele au aflat expresie publică nu numai în coloanele ziarului nostru, ci și în organul metropoliei din Sibiu, și al celei din Blaj. »Telegraful Român« pune în discuție și programul politic, iar »Unirea« relevă dezertarea în mase a alegătorilor români din părțile bănățene și ungurene, și constată că toți românii dincoaci de frontierele transilvane n'au fost în stare să alege decât un singur deputat și și pe acesta prin aclamare!

mînt; volu avea grijă să păzesc acest secret tot așa de mult ca și pe frumusețea mea!

— La o astfel de fîgăduială nu mai pot să mă împotrivesc; ei bine ascultă: Eri, un vrăjitor pribeag vine la mine. Tu știi că faptele aceste știu și văd toate. Vrăjitorul se apropie de mine și-mi zice: »Tu ești un om de treabă, Șatym și un om fericit. Totul îți va izbuti. Dar o fericire îți lipsește; tu n'al copil și eu știu că aceasta îți întristează inima și ție și tinerei tale soții!«

— Ah! strigă Assan, cum de mi-a ghicit el gândurile mele? Da negreșit că-i un vrăjitor!

Cred, răspunse Șatym, dar iată ce mi-a mai spus încă: Îți port grijă, vrednicule Șatym și vreau să te învăț cum să îți dobîndești un băiat!

— Un băiat? Ah! comoara inimii mele! Și el și-a descoperit mijlocul ca să căpătăm o astfel de bucurie?

— Da. Trebuie ca să prind un șoim foarte puternic, foarte iute, bine învățat, să-i smulg pennele, să-l frig.

— Și eu să-l mîncînc?

— Ai ghicit!

— Știi unde vei găsi un șoim? Să îți-o spun eu; în casa voevodului!

— Vorbește încet, Assan, vorbește încet; dacă te-ar auzi cineva?

— În casa voevodului! mai zice odată tînăra femeie cu vocea scăzută.

— Ei bine, șopti Șatym suspinînd; s'a făcut!

— Ai șoimul, îl ai?

— Șoimul scump al voevodului, e jumult și fript!

— Dă-mi-l. Să-l înghit!

— Îi pe divan, învălît în șalul tău. Dar Assan nici un cuvînt altfel voiu fi pierdut!

Șatym eși. Assan se uită în toate părțile să vadă dacă nu o zărește cineva, se apropie de divan, desface șalul și apucă cu o bucurie mare șoimul fermecat. Deodată, în ușă răsări Jusefi prietena sa, sora sa de lapte. Assan se grăbi să ascundă din nou prețioasa pasere în șal; dar ea nu putea să ascundă neliniștea sa; de aceia Jusefi îi zise:

— Ce ai tu în șalul cela?

— Nimic, zău, nimic! Iea loc. Ce să mai aude pe la fântîna?!

— Nu știi; dar ceea ce este un nou pentru mine e că tu-mi ascunzi ceva!

— Nu-i adevărat, să mă crezi!

— Ei bine, lasă-mă să văd ce-ai învălît în șal!

— Nu, nu, scumpa mea Jusefi, e o taină grozavă!

— Aș, tu te temi să-mi încredințezi un secret. Fie! Mă voiu purta și eu tot așa și nu-ți voiu spune ce mi-a povestit bărbatul meu din călătoria sa din urmă!

— Nu te supăra, gîndește-te puțin; de o vorbă scăpată se poate hotărî viața soțului meu. Vezi că trebuie să fii cu luare aminte!

— Nu spune, dacă nu vrei. Dar nici din gura mea nu vei mai auzi nimic!

— Ei bine, două cuvinte numai, să nu-mi ceri mai mult. În șalul acesta e ascuns un șoim de

1) Femeile se duc în mod regulat cu cofele la fîntînă: acolo stau ceasuri întregi și vorbesc comunicîndu-și întâmplările zilei. Și-n țara noastră există acest obicei.

seamă și, dacă îl mîncînc, a spus un vrăjitor, volu avea un băiat!

— Adevărat?

— Da, da!

— Ah! steluța ochilor mei, dă-mi și mie o bucățică!

— Cu nici un preț!

— Un picior măcar!

— Nu, nu!

— Assan, inimă din inima mea, măcar un vîrf de arpă, o pișcătură cât de mică!

Jusefi își îmbrățișă prietena și o rugă, și o răsăță în așa fel, că Assan slabă de inger, se îndol și-i dădu o arpă de șoim.

— Ce fericire! strigă Jusefi, de-acum am să nasc și eu, iar Murșă și Beila vor plesni de cludă!

— Da, negreșit. Dar scumpa mea prietenă, te rog, nici o vorbă!

— Cum îți închipui, dragă?...!

— Că vezi tu, îi șoimul ales al voevodului!

— În adevăr, e grozav să te gîndești; și cum?...

— Soțul meu va spune că șoimul a zburat și în felul acesta cred că totul se va sfîrși!

Cele două femei vorbind de timpul cînd vor fi mame, isprăviră de mîncat pasărea minunată, pe urmă se despărțiră. Cu toate fîgăduielile și jurămintele sale, Jusefi n'a putut să țină ascunsă fapta. Ea o spuse la cea dintîi femeie pe care o întîlni. Seara tot satul o știa.

Voevodul, la întoarcere, chemă pe credinciosul său Șatym și după ce vorbi cu dînsul despre alte treburi, îl întrebă de șoimul său de preț. Șatym căzu atunci în genunchi și zise cu o voce dure-

Se mai pun în sarcina comitetului dirigent al partidului și cartele electorale odioase de o parte cu kossuthiștii radicali, de altă parte cu partizanii guvernului. La Lugos, la Sasca, la Bogșă, Oltița și la Cehul-Silvaniei s'a încheiat între români și partizani atât ai guvernului cât și ai opozițiunii învoeli, ca e de-o parte nu pot fi puse în conglăsurire unele cu altele, de altă parte s'au terminat pe toată linia cu căderea deputatului naționalist și cu trădarea tovarășilor români.

Aceste și altele vor forma fără îndoială obiectul de discuțiune al membrilor comitetului întruniți acum la Budapesta. Hotărârile ce se vor lua în această adunare nu se pot prevedea de pe acum, fiindcă ele sânt condiționate de direcțiunea, în care se vor mișca părerile membrilor. Față cu acuzele ridicate în public comitetul va trebui să se justifice; el la nici un caz nu le poate ignora, dacă e vorba ca autoritatea sa, care și așa nu era mare nici până acum, să nu fie cu totul perdută. Justificarea nu va fi tocmai ușoară, fiindcă comitetul partidului întrunit este privit ca un consiliu de generali, cari au pierdut bătălia, cu toate că aveau la dispoziție o bravă armată. Șovăielile în fixarea candidărilor și dezorientarea în privința dispozițiilor politice ale alegătorilor vor putea fi scuzate, însă cu anevoie justificate.

În învălmășala aceasta de chestiuni importante politice comitetul întrunit va trebui să se ocupe și de grupul de deputați români, cari au intrat în parlament supt flamura guvernamentală. Totdeauna parlamentul a avut între membrii săi unul-doi români cu conștiința perversă. Aceștia însă n'aveau alte aspirațiuni decât să șadă și ei pe băncile partidului guvernului și cât li se solicită votul, să-l dea. Astăzi acești deputați români guvernamentali nu numai că se prezintă într'un număr mai mare, decât cei naționali, dar, precum vedem, ei pășesc ca un grup deosebit și vor să fie socotiți ca un organism. La Lugoj ei au

ținut o conferință și baronul Duca a primit însărcinarea să prezinte guvernului un memorandum.

N'am putut încă controla asupra adevărului aceasta știre comunicată de ziarul ungar *»Az Est«*, dar chiar când n'ar fi adevărată, ea dovedește în tot cazul că deputații români guvernamentali se ocupă cu ideea de a păși în numele poporului românesc.

De chestiunea revizuirii programului național român, ridicată de *»Telegraful român«*, comitetul dirigent al partidului mai că nu va fi în pozițiune a o trage o în discuțiune.

Ținând samă de toate aceste împrejurări discuțiunile fruntașilor români întruniți la Budapesta vor fi foarte serioase. Partidul național trece prin momente hotărtoare și este datorica fiecărui român cu sentimente curate ca să contribuie după puterile sale la o norocoasă deslegare a tuturor chestiunilor ce se impun astăzi. Încă cu ocaziunea întrunirii conferinței naționale dela Sibiu, noi am deschis coloanele noastre unor nedumeriri justificate privitoare la modul cum au fost discutate și rezolvite chestiunile politice de reprezentanța generală a partidului.

Ridicăm și acum glasul nostru nu pentru a formula acuze contra unuia sau altuia din membrii comitetului, ci pentru a constata situațiunea reală în care ne găsim, și pentru a îndemna pe toți câți sânt chemați a-și spune cuvântul, să judece cu seriozitatea cuvenită afacerile partidului și să-l pună pe acesta în pozițiune de a înfrânge greutățile ce apasă asupra lui.

Despre atitudinea guvernului față cu noi și despre abuzurile și terorismul administrațiunii nu există nici cea mai mică diferență de vederi între noi românii. Toți sântem de acord și cu noi întreaga lume civilizată, că este peste putință a se face alegeri libere între baionete și violențări administrative. Protestul este nu numai unanim ci și pe

deplin întemeiat. Dar prin acest protest chestiunea pozițiunii viitoare a partidului nu să lămurește și cu atât mai puțin ea să rezolvă. Rândurile luptătorilor trebuiesc din nou încheiate pentru apărarea cu succes a bunurilor noastre naționale.

România, Grecia și Creta.

Din mila stăpânilor din Atena, Grecia are încă o afacere diplomatică, e conflictul pentru afacerea vaporului român *Impăratul Traian*. Presa străină se ocupă de acest incident și se declară fără excepție contra Greciei.

Intr'adevăr ceia ce s'a întâmplat în Pireu, e lucru fără precedent.

În timp de pace un vapor al unui stat străin e atacat într'un port grecesc de o mulțime organizată dinainte, e jefuit; un dezertor e liberat și prinți egipteni și români cari se află pe bord, sânt amenințați de a fi atacați de huligani. Toate acestea supt ochii și supt scutul unei asistențe militare grecești.

Nu mai puțin grav e cele ce au urmat. Guvernul grec cere scuze guvernului egiptean și guvernului otoman ai căror supuși se aflau pe vapor, *refuză însă a da orice satisfacție statului care e atins în rândul întâi, României*. Un astfel de procedeu arată că Grecia de azi care se poreclește cu mândrie urmașa anticei civilizații eline, se pune în afară de legile cele mai elementare ale dreptului și moravurilor internaționale. Se pune pe punctul de vedere al celei mai brutale lipse de condescendență și de umanitarism. Nu ne îndoim că guvernul românesc va găsi mijloacele celei mai energice retorsiuni împotriva acestei proceduri.

Ceia ce vrem să amintim aici e că prin nesocotința sa guvernul grec își pregătește sigur un mare dezastru. Purtarea lui în afacerea asta înseamnă singură un dezastru moral pentru numele și reputația grecească în străinătate. Dar ea nu va putea să nu înfruiască și altă chestiune, actualmente la ordinea zilei, chestiunea Cretei.

Simpatiile lumii întregi sânt azi de sigur de partea Cretei. E vorba de aplicarea principiului naționalității. Creta e o insulă grecească și are dorința prin urmare și dreptul de a trăi o viață națională. Noi vom fi cei din urmă cari vom tăgădui acestei insule dreptul vieții naționale. Dar aici se naște o nouă întrebare. *Merită Grecia și poporul grec anexarea Cretei la Grecia?*

Poporul grecesc a dovedit de zeci de ani o complectă incapacitate de a se guverna. Țara e la marginea falimentului, armata desorganizată și anarchizată, flota într'o stare de plâns. Pretutindenii jaf și corupțiune. Vechiul bizantinism a găsit o nouă patrie. Și față cu toate astea vedem ce?

Dorința nebună de cuceriri străine, dorința de a pune mâna pe Creta și Macedonia și de a provoca un război cu armata minunat disciplinată, echipată și întretit de numeroasă a Turciei. E curată nebunie în disproporțiune asta caraghioasă dintre voință și putință. Se mai adaugă conflictul acesta dintre Grecia și România care dovedește că Grecia, care reclamă necontenit sprijinul și protecția puterilor și dreptului internațional lovește cu piciorul orice

roasă că șolmul a zburat și că de bună seamă a fost sfâșiat de vulturi.

— Ha!, scoală-te, zise voevodul. E o nenorocire. Să căutăm a'o îndrepta!

Dar seara, află cum stă lucrul, căci plzmătareșii îl înșelătară. El întrebă pe Assan și aceasta nu cercă să desvinovățească pe bărbatul ei.

Foarte mânios că a fost înșelat în acest chip, voevodul se holări să pedepsească pe vechiul său ostaș și slugă credincioasă ca să dea o pildă. Il chemă și-i zise:

— Timp de douăzeci de ani m'am încrezut în tine și tu nemernicule m'ai înșelat. Cine poate ști strâmbăciunile pe cari mi le ai făcut prin vicleniile și minciunile tale? Oâtește-te de moarte, mâne și sună cel din urmă ceas!

Ostașii prințului se adunară în jurul osânditului ca să-l păzească și să-l ducă la închisoare. Assan se îndreptă spre dânsul, plângând și cerând iertare.

— Nu-ți rupe vălul, îi zise Șatym, nu-ți smulge părul. Te iert. Să fie împlinită voința lui Allah și a voevodului. Și voi tovarășii ai mei, așezați vă lângă mine și să vorbim!

Pe urmă așezând pe lavită lângă dânsul doi saci plini cu bani de aur și zise: »Iată comoara mea. Acuma nu mai am nici o trebuință de dâns, vreau s'o împărțesc la acei cari mi-s dragi!»

La aceste cuvinte toți acei cari îl înconjurau se apropiară de dânsul, privind la saci cu o arzătoare dorință.

— Iată, zise el vârându-și mâinile într'un sac și scoțându-le pline de bani, iată o rândulială:

Dau o parte din acești bani, nevetei; o alta boerilor voevodului, cari au fost mult timp tovarășii mei; a trela, tânărului Aster, fiul meu de suflet; și a patra celui care mă va spânzura mâne dimineață!

Ostașii orbiți de strălucirea bucăților de aur, începură să șoptească între dânsii.

— Ei bine, care din voi va fi călăul meu mâne?

— Ascultă! strigă micul Aster, înaintând spre osândit. Pentruce acei cari sânt mai străns legați de tine să părăsească afiora o sarcină pe care o pot face ei însăși? Mâne dimineață te voi spânzura eu!

— Ah, copil de năpărcă, te așteptam! strigă Șatym.

Pe urmă întorcându-se către paznicii săi, zise:

— Ce gândiți voi? Nu v'am dovedit dreptatea celor trei învățăminte ale mele: să nu te lași înduplecat de lingușirile unui tovarăș; nu-ți încredința secretul tău femeiei; să nu privești un copil străin, drept copilul tău. Vedeți dovada pe care am făcut-o, de acuma nu mai aveți nici un motiv de-a mă pizmui, iar eu îmi voi căuta de slujba mea, fiind credincios voevodului nostru!

— Cum! ziseră unii dintrânsii, dar cu furatul șolmului cum rămâne?

— Scumpa mea Assan, zise Șatym către nevastă sa, tu n'ai mâncat decât un cocos prost. Du-te și spune voevodului, că șolmul său domnesc trăiește, fi sănătos și volos într'una din odăile palatului său!

Virgil Caraiivan.

convenție internațională când e vorba de România.

Atâta cinism și atâta imoralitate, atâta nebunie și nerușinare de sigur va convinge puterile că un stat ca Grecia nu e matur nici pentru a-se cârmui singură, și nu merită să cârmuiască și mai puțin alte provincii. Credem pentru aceea că conflictul greco-român va rămure și mai mult puterile asupra chestiunii dacă Grecia merită sau nu să fie îmbogățită cu o nouă provincie. Creta nu poate decât să rămâie a Turciei și orice reclamații ale grecilor vor trebui să primească răspunsul cuvenit.

Scrisoare din Roma.

Politica Vaticanului. — Ultima enciclică papală. O altă greșală. — Relațiunile Vaticanului cu Spania. — Cardinalul Merry del Val.

— Dela corespondentul nostru. —

Roma, 20 Iunie st. n.

După moartea papei Leon al XIII, politica pe care o duce Vaticanul a făcut o mulțime de greșeli, cari l-a costat destul de scump. Destul să amintim cititorilor noștri ruperea relațiilor dintre Franța și Vatican, rupere de relațiuni care a depărtat de biserică pe Franța, care în limbajul Vaticanului era numită »sora noastră catolică«.

Actualul Papă nu are nimic din stofa omului diplomat: este un sfânt în înțelesul sufletesc al cuvântului, incapabil să se gândească la rău, rugându-se cu ardoare și cu convingere la Dumnezeu, ne putând să priceapă nimic din șireteliile diplomatice. Papa actual crede că cu rugăcuni poate să îndrepteze totul, — iar politica este dusă, în numele său, de tânărul cardinal Merry del Val, secretarul de stat al Vaticanului.

Ultima enciclică papală a stârnit o furtună întreagă de protestări și de indignări în Germania protestantă, furtună la care s'au asociat și principii germani de religie protestantă.

Această enciclică a fost dată cu ocazia aniversării nașterii sfântului Carlo Borromeo. Acest sfânt, cât a fost în viață, a fost foarte contrar protestanților; astăzi, în enciclica papală, se laudă acțiunile sfântului Carlo și se îndeamnă episcopii germani să fie contra protestanților.

Situația a devenit aspră; știți din gazete mișcarea de indignare ce s'a pornit în Germania, iar Vaticanul, speriat de proporțiile ce le luase această mișcare, și-a retras enciclica.

Greșala a fost așa dar recunoscută și politica vaticanului a suferit o altă înfrângere.

Pe când în Germania, contra papei s'a deslănțuit indignarea poporului în toată libertatea sa, Vaticanul se vedea amenințat de un pericol foarte serios care naște acum în Spania și care nu se poate prevedea ce proporții va lua în viitor.

Ministrul președinte spaniol, Canalejas, de când a venit la putere cu partidul liberal a hotărât îndrumarea Spaniei spre o eră nouă liberală.

Cum în Spania Vaticanul și Catolicismul are cea mai de căpetenie influență, Canalejas a căutat să scape Spania de sub această tutelă, să fie și spaniolii stăpâni în țara lor și cu decret regal, publicat în gazeta oficială a statului în ziua de 11 Iunie st. n. a hotărât libertatea cultului în Spania.

Faptul acesta, în catolica Spania, a supărat rău Vaticanul, care a și început tratativele cu guvernul spaniol, sperând într'o întoarcere la starea de mai înainte.

Însă Canalejas nu se dă bătut. Idelle sale liberale sânt aprobate de întreaga Spanie, iar Re-

gele Alfons al XIII, care în principiu este un suveran aproape socialist (permiteți-mi acest paradox) stă de partea guvernului.

Se afirmă că Papa a trimis Spaniei o scrisoare, care este acum în drum spre Madrid. Nu se cunoaște cuprinsul acelei scrisori, dar dacă și de data asta diplomația Vaticanului va comite vre o greșală, atunci o a două mare lovitură, după cucerirea Romei, se va da papalității, iar cuvântul acesta va suferi schimbări de sens, papalitatea rămânând ca o administrație oarecare.

Și toate greșelile cari au stârnit atât a nemulțămire în jurul Vaticanului sânt datorite cardinalului Merry del Val.

Acest cardinal, în vârstă numai de 37—40 de ani, foarte tânăr pentru înaltul post ce ocupă — secretar de stat — foarte tânăr pentru înaltul titlu ce are — cardinalul sau principe al bisericeii — s'a născut sub o stea luminoasă, care l-a condus la cea mai înaltă treaptă ce o fi visat, în prea puțin timp.

Iată cum s'a întâmplat acest lucru.

Leon XIII papa, era bolnav rău, la sfârșitul vieții. Cu câteva zile înainte morții sale, un atac de apoplexie a chemat în cer pe monsegnorul Volpini, secretarul Conclavului și prieten intim cu papa.

Ca să nu producă o tristă impresie asupra papei ce era pe moarte, nu l-s'a comunicat pierderea monsegnorului Volpini, și prin urmare nici nu s'a numit un alt secretar al Conclavului, căci numai papa poate face o astfel de numire.

După puține zile, Leon XIII și-a dat sufletul; Conclavul a fost chemat să dea lumii un alt papă, și cum secretarul murise, funcțiunea de secretar a îndeplinit-o monsegnor Merry del Val, pe atunci simplu prelat și canonic.

Cum este datină ca secretarul Conclavului, când comunică cardinalului ales că a fost numit papă, acesta îl face imediat cardinal, norocul acesta a căzut pe Merry del Val, care făcuse de secretar al Conclavului și care a comunicat conform uzului — cardinalului Giuseppe Sarto, că Conclavul l-a ales Papă.

Pe atunci era și mai tânăr — acum 7 ani — și cu tot focul ce-l avea în nervii săi, și ajutat de influința izușilor, Merry del Val a ajuns repede la cea mai înaltă treaptă a principilor bisericeii, secretar de stat.

I. Th. Allan.

Noul plan de învățământ.

Felul nostru de a lucra și de îndrumări în afaceii școlare, de sigur, nu e dintre cele mai norocoase. Căci ne preocupăm statornic și într'o măsură aproape exagerată de chestiuni secundare sau de cele pur externe ale învățământului. Iar chestiunile esențiale și principiile de conducere, de îndrumare și supraveghere a învățământului rămân prea puțin lămurite. Ori și dacă ne mai gândim uneori la ele, o facem numai în pripă și ca de mântuială atunci, când n'avem încotro, când ne ajunge apa la gură ori ne arde jumânarea la degete.

Și, cine nu știe, că pentru viața noastră națională de azi și de mâine cea mai importantă chestiunea politică, culturală și națională e tocmai chestiunea școlară? În serviciul acestela ar trebui angajate cele mai bune forțe de muncă, cele mai puternice și mai laborioase talente, de cari dispune astăzi biserica și neamul nostru în țara aceasta.

Așa ar trebui să fie!

Dar realitatea ne dovedește, durere, contrarul. Aproape la toate consistoriile noastre, fără deosebire de confesiune, cele mai bune forțe de muncă conduc de obicei rezorturi bisericești sau epitropești, pe când cele școlare sânt încredințate unor oameni, cari fiind lipsiți de studii speciale sau de experiențe bogate pe teren școlar, pe lângă toată bună voința și strădania lor, cu anevoe pot satisface multele și feluritele trebuințe ale școalelor noastre.

Lipsa de înțelegere dreaptă a importanței, ce comportă astăzi chestiunea noastră școlară a ajuns atât de mare, încât spre a aminti un singur caz caracteristic, vom spune, că conducătorul unui însemnat institut, de învățământ s'a simțit aproape jignit, când un sinod din anii trecuți nu l-a ales asesor în senatul bisericesc sau epitropesc, ci numai în cel școlar.

De aici se poate cunoaște felul, cum sânt privite în general chestiunile școlare, și atențiunea, ce li se dă din partea celor chemați a le susține și apăra.

De aceea, pentru viața noastră națională bisericească chestiunea școlară este ca o rană deschisă, prin care, în lipsa medicilor iscusiți și pricepuți, se scurg mereu și se anihilează forțele organismului nostru național bisericesc.

Trebuiesc deci căutați de urgență oameni cu pricepere și cu tragere de inimă pentru școalele noastre. Și cântându-i cu grije, să nădăjduim, că îi vom găsi. Numai să nu ne prea restrângem cercul de căutare la anumite reputații artificiale, ci să-i culegem de ori unde i-am afla.

Dacă această căutare s'ar fi făcut și cu ocazia a'cătuirii »noului plan de învățământ«, stabilit în ședința consistorului mitropolitan ortodox-român din 20 August 1909, planul acesta ar fi putut să reușească ceva mai bine, decum l-a înfrapat în pripă o anchetă convocată anul trecut prin Iulie, la Arad.

Pentru alcătuirea unui bun plan de învățământ se cer întinse lucrări pregătitoare. O anchetă compusă din 5—6 inși numai atunci se poate apuca de lucru, după ce are la dispoziție o mulțime de date culese din experiență de toate zilele a celor mai pricepuți și mai harnici învățători ai noștri. Această lucrare pregătitoare, după cât știm, a fost omisă de astădată. Și de aceea, fără nici un gând rău, va trebui să mărturisască oricine, că planul din 1909 a ieșit în unele privințe mai slab decât cel votat în congreul din 1903.

Abia intrat în vigoare, la câteva luni noul plan de învățământ este dificultat acum din partea ministrului, care impune autorității noastre bisericești școlare a-l revoca și-a pregăti altul, după îndrumările, cuprinse în hârtia ministrului.

Acum se anunță prin ziare, că an heta este convocată din nou la Arad pe ziua de 1 Iulie 1910, să facă alt »plan de învățământ«.

E întrebare, dacă în pripă mare, »în ruptul capului« — cum zice românul, va putea să iasă ceva mai bun?

Să lăsăm deocamdată fără răspuns această întrebare și să vedem, cari sânt obiecțiunile ministrului și ce ascultare ar trebui să li-se de a?

Cea dintâi obiecțiune arată *insuficiența* titlului acestei lucrări, numite simplu »plan de învățământ pentru școalele populare«. Se știe, că în patria noastră școalele populare sânt de foarte multe categorii. Deci obiecțiunea ministrului e îndreptățită. Ne mirăm numai, că ancheta din Arad n'a aflat de lipsă sau de cuviință (?) a preciza caracterul confesional și național al școalelor noastre, spunând lămurit, că planul acesta l-au construit ori au încercat să-l construiască »pentru școalele populare gr. orientale române«.

În rândul al doilea ministrul cere, ca în școalele noastre populare să nu se propună despre ocuparea Daciei prin Tralan, căci această chestiune nu poate avea loc în istoria ungurească pentru școalele elementare.

Pr. tențiunea aceasta e lipsită de orice temelie serios. Și credem, că ancheta dela Arad își va ține de a.s.a datorie a nu se conforma, ci a dovedi cu argumente istorice și pedagogice absurditatea ei, într'o remonstrațiune potrivită. Căci în școale românești studiul istoriei nu se poate începe cu alt popor, decât cu acela, din sânul cărui au eșit elevii.

Și căutând originea acestui popor, vorbind despre popoarele cele mai vechi ale patriei noastre, din punct de vedere științific este inadmisibil a falsifica sau a rețacea lucruri și întâmplări istorice cunoscute de toată lumea.

Afirmăm, că ocuparea Daciei prin Tralan nu poate avea loc într'o istorie maghiară scrisă pen-

RETAY és BENEDEK,

— stabiliment de articole bisericești —

BUDAPEST, IV. Váci-utca 59.

Se expedează pentru prețuri solide aranjamente complete pentru biserici, odăjdii, prapori, stihare, potire, policandre și candelabre, cădelnițe, iconostasă și icoane sfinte etc.

Lucrează iconostase, altare, jertovnice, amvoane, icoane portative etc

Prețcurent, preliminar, sau desemnuri se trimit la dorință.

tru școalele elementare, nu corespunde adevărului.

În manualul lui Farkas Sándor, directorul unei preparandii de stat (*Történelem a népi-kolák VI osztálya számára az új tanterv szerinti*, Budapest 1908, aprobat de ministru nr. 94.978/908) sub titlul »Magyarország népe a honfoglalás előtt« nu numai, că e tratată această chestiune, ci la pagina 13 e publicat chiar și chipul lui Traian! În alt manual, scris anume din încredințarea ministrului de culte și aprobat cu nr. 53658/908 (*A magyar nemzet története*, az elemi népi-kolák V és VI osztálya számára, a vallás, és közoktatásügyi m. kir. miniszter megbízásából írta Benedek Elek, Budapest 1909) de asemenea se vorbește la pagina 4 despre Dacla și despre ocuparea ei prin Traian.

Dacă această chestiune istorică li se poate povesti elevilor din școalele populare maghiare, care e motivul, care ar putea îndreptăți eliminarea ei din școalele ori suprimarea ei din manualele noastre românești?

Desigur nici un ministru din lume nu va putea născoci un asemenea motiv cu aparențe de îndreptățire, căci »facta infecta fieri non possunt«.

A treia obiecțiune a ministrului e, că în cele două clase de la început (I și II) s'a luat la limba maghiară mai puțin material, decât pretinde planul de învățământ al statului. E adevărat, dar domnii din ministerul cuitelor, dacă vor să aibă numai o scântie de simț pedagogic și numai un dram de bunăvoință pentru a înțelege enormele greutăți, cu cari luptă copilașii noștri în cei dintâi ani de școală, — siliiți fiind, contra tuturor preceptelor pedagogice și legilor firești, a învăța dintr'odată în două limbi — se vor lăsa cu timpul înduplecați a ceda din pretențiunile lor exagerate și din pedanteria compromițătoare pentru adevărații bărbai de școală.

În schimb vom recunoaște, că este îndreptățită cerința ministrului, exprimată în punctul al 4-lea, ca să se adauge la acest plan o instrucție cu îndrumări metodice pentru învățători. Necesitatea acestei instrucții o vor fi simțit de sigur și membrii anchetei din Arad, căci îndreptățile, cuprinse în plan ca introducerea la fiecare obiect de învățământ, cu privire la scopul cel urmărit, sânt în general defectoase, și ca formă și ca fond.

A cincea obiecțiune a ministrului e, că ar fi de dorit, ca propunerea limbii române ca limbă maternă să înainteze paralel cu a limbii maghiare ca limbă de stat!

Așa dar iată, unde am ajuns cu sollicitudinea noastră pentru școala română!...

Se face pentru școalele noastre românești un nou plan de învățământ, în care însuși ministru constată scăderea, că limba română a ajuns aproape la rolul de cenușotcă alăuri de cea ungurească. Și în adevăr așa e. Limba română e redusă aproape la minimum. După planul cel nou unele chestiuni importante se învață la limba română mai târziu decât la cea maghiară, altele sânt cu totul omise. Așa d. e. la limba română, după acest plan, copilul cunoaște numai în anul al 3-lea de școală, »verbul în timpurile principale« (pag. 12) pe când la limba maghiară e silii ca în anul al 2-lea »să se deprindă la folosirea verbului în trecut, prezent și viitor« (pg. 17). Nepotriveala este aci evidentă!

Mai departe, la limba română este cu totul omisă o chestiune de importanță: derivațiunea, care e cu atât mai necesară, cu cât copilul numai cu ajutorul ei poate să ajungă a înțelege deplin bogăția și frumusețile limbii sale materne și a stăpâni în mod conștient materialul ei. Pe lângă aceasta, derivațiunea mai e și ușoară de însușit prin înțușile și comparație cu științele naturale (precum vedem la pomi: trupină, crengi și muguri, tot așa avem și la cuvinte: trupină, formațiuni, sufixe) sau cu cele sociale (familie de oameni, familie de cuvinte).

Ultima obiecțiune a ministrului e, că istoria bisericească să se frateze în școalele noastre independent de istoria patriei. Aceasta, după convingerea noastră, nu e corect. Chiar dimpotrivă

credem, că trebuie căutate cât mai multe puncte de întâlnire între istoria noastră bisericească și istoria patriei, căci numai în chipul acesta vom putea să trezim în sufletul copiilor noștri interesul simpatetic, a cărui dezvoltare chiar planul statului o așteaptă mai ales de la studiul istoriei. Așadar interesul pedagogic reclamă o cât mai strânsă legătură a acestor două studii. Tot asemenea și interesul patriotic, național și științific căci oare nu sântem și noi românii fii acestei patrii, oare istoria noastră bisericească, nu s'a desfășurat în legătură cu împrejurările bune sau rele, prielnice sau măștere ale acestei țări? Cum vom trezi în sufletul copiilor de român simpatia pentru Huniadești, dacă nu le vom arăta și legăturile, cari au fost între ei și poporul român? Cum îi vom face să înțeleagă pe principii Bethlen și Rákóczi, dacă nu le vom spune, care era și starea poporului și bisericii române din acel timp. Și la domnia lui Leopold I credem, că e neapărat de lipsă a se vorbi și despre desbinarea bisericii române, cum iarăș e de lipsă în legătură cu Iosif al II-lea a face amintire de chestia țărănească și de Horia, sub Leopold al II-lea de încercările episcopilor români ca să câștige drepturi pe seama poporului și a bisericii, sub Francisc I, de Gheorghe Lazar și Moisa Nicoară, iar în legătură cu actualul nostru împărat și rege, de mitropolitul Andrei baron de Șaguna.

Nici o școală românească nu va putea munci în spirit patriotic, dacă aceste amintiri istorice cu întreagă valoarea lor morală și educativă vor fi eliminate din istoria patriei. Căci patriotism adevărat, fără amintirea evlavioasă a străbunilor, fără sentiment național, fără iubire de lege și limbă, nu poate să existe, nici să se desvolte. Numai ceice voesc să facă speculă din patriotism, reneștii fără suflet și fără conștiință, pot să susțină contrarul. Incolo toată lumea știe, că amintirea străbunilor e unul din cele mai eficace mijloace de educație patriotică și morală.

»Cenușa veche strămoșească
Datori sânt fiii s'o cinstească«.

A lipsi școala populară de unul din cele mai însemnate mijloace de educație, ar fi o neiertată greșală! — Nici ministrul nu va insista asupra acestei nepotrivate cerințe. În noul plan de învățământ pentru școalele populare săsești*) vedem, că a admis, ca la fiecare epocă să se încopie istoria patriei cu istoria națională a sașilor (d. e. »Andreas der II. Deutsche Ritter im Burzenland. Freibrief der Sachsen etc. Ludwig der Grosse. Gewerbe und Handel der Sachsen. Das deutsche Bürgertum. Reformation in Ungarn und Siebenbürgen. Honterus. s. a. m. d.) Pe temeiul acestora putem pretinde, să ni-se îngăduie și nouă acelaș lucru, căci »quod huius iustum, alteri aequum«.

Dorim însă, ca ancheta ce se va întruni la Arad în 1 iulie, să nu se mărginească numai la obiecțiunile și îndrumările ministrului, ci să supună întreg planul unei revizuiri radicale, să îndrepte toate greșelile, mărunte și mari, să-l completeze cu îndrumări folositoare și amănunțite la istoria bisericească, la limba română, la cântări și la lucrul de mână, care deși atât de important anul trecut a fost schițat abia în 3 șire. Cu un cuvânt: așteptăm dela ancheta aradană o lucrare temeinică și serioasă, care să poată face cinste nu numai membrilor acelei anchete, ci și școalei și culturii noastre naționale!

Un prietin al școalei.

Chisindianii la alegerea de deputat din Iosășel.

Oamenii din comuna Chisindia ca la toate alegerile, s'au purtat urți. Cauza e că nu au condusător. Aceasta e cauza că, dușmanii noștri duc totdeauna mai multe voturi, de cum merg către candidatul național, căci și căți merg supt stea-

*) »Lehrplan für die 1—6 klassigen Volksschulen der evang. Landeskirche A. B. in den siebenbürgischen Landesteilen Ungarns«.

gul național merg numai din insuficiență curată. Măestrul Emil Coloja și Ioan Gerra și fostul jude Gheorghiu Popa au făcut ce au făcut. Cu candidatul național cam 28 voturi pe când cu candidatul domnilor au votat 72 voturi. Agenții domnilor au fost pădurarul Vasiliu Cornea (cocoșelul) și juratul Gheorghiu Stan, vecinic aspirantului la primărie. Pădurarul Vasiliu Cornea cu aceasta vrea să repareze multe greșeli ce a făcut cu manipularea pădurilor, pe când (orbutul) Gheorghiu Stan crede că Almay II va dăru celalalt ochiu ce-i lipsește și atunci va putea fi ales birău. Ca episcop al II-lea bisericesc împreună cu episcopul primar Avram Mercea au crezut că e cu cuviință să închine biserica românească înaintea lui Almay recte Wurm. Acum oamenii în biserică se codesc a le da bani în tas. Gheorghiu Stan prin purtarea lui urtă făcu de rușine pe fratele său Ștefan Stan preotul din Vasoala. Fălosul Ioan a Lenchi membru în comitetul parohial încă a votat cu el, asemenea juratul Nicolae Cârnaț (un cărdăboș), apoi sfătosul și mamelucul Nicolae Gașpar, Baronul Teodor Mercea, căci vezi Doamne cum să voteze baroni cu lobagii. Nu s'au lăsat mai pe jos nici fostul jurat și »marele« vânător Petru Tamaș cu toate că mai înainte de vreme se lăudase că el va vota cu candidatul național. Învățătorul amovat necalificat Ilie Cornea (ștructăr) crede că peste puțin timp Almay II va pune iar în post. Pe neputinciosul Iovu Vajmreștean (hijiu) îl amăgiri cu un decigram de rachiu.

Teodor Crișan (dărgolu) crede că Almay e tatăl său. Asemenea votă cu el Mihulin Gheorghe, apoi pocăiții, recte indiavoliții Alexandru Uyușului, Onu Najului, Creciu a lui Marian, Mișșanul Zicea Indrei, Mercea Lica, Gheorghiu Mercea, Ilie Szuba. Dintre indiavoliții merită laudă Idrelca Rașca care a votat cu candidatul național zicând, că dacă votează pentru bani el nu mai e pocăit. Din asta cauză și-a atras ura fraților săi asupra sa amenințându-l că-l alungă dintre ei. Învățătorul Mihai Mihușiu vrea să fie cu doi bani în trei pungi. Simion Stan (buric) era stegar mai avea în orăcie pe mustăciosul Lup fostul poștaș, pe Ioan Grumpa, pe mamelucul Petru Hălmășan, Bardan Teodor, Mitrie Stan, Nemeșul Serb Mihai, Mitru Stan, Onu Crișan, bogatul Adam (Uilușu), Veselle Mercea birău, bogatul Teodor Mercea lui Merceu, Teodor a Vanii, Teodor Mercea Duru, Petru a Bodeni, Petru Faur, Teodor Hatco Tarca, Gheorghiu Rașca, Petru Rașca a lui Bena (Sfântu) Gheorghiu Ruja Tarcii, Gheorghiu Mihuș (Duplipă), Iovan Ruja Târșu, Stana Veselle Vătrariu, Teodor Mercea Bociu, fostul jurat Florea Irina și el ca un lingău, Avram Luca Cocianu, Mercea Iovan ca socru învățătorului cum să voteze cu candidatul național, apoi Iovu Popa Cioncu, Ștefan Cornea (Curhanu), Florea Andraș, Adam Crișan lui David, Liku Tamaș, etc. etc. Rușine să le fie că și-au vândut limba și sângele lor.

Brav sau purtat fostul jude Gheorghiu Popa, Gheorghiu Trișpa, episcopul al II-lea bisericesc Gheorghiu Chernaț Teodor Tamaș, Blagu Cârnaț, Teodor Crișan nr. cu 114 Hatco Iov, Ioan Luca, Iovan Pucea, Teodor Mihuș, Petru Popa, Gheorghiu Ollari, Gheorghiu Cornea, Teodor Stan, Ioan Tamaș cari au votat cu candidatul național Dr. Gheorghiu Popa.

Situația politică.

Deschiderea camerii.

Azi s'a deschis în Budapesta parlamentul, fără îndoială cel mai nevrednic de acest nume în toată lumea civilizată. Poate nici odată de când s'au ivit în Europa vremile constituționale, nu s'a întrunit o cameră, care să se poată numi cu mai puțină legitimitate reprezentantă a voinței populației decât actuala cameră a Ungariei,

Iosef Müller & Comp., Mediaș-Medgyes. Birou tehnic și întreprindere de zidit pentru zidire de beton și beton de fier; depozit de lucrări de ciment.

Primește și pregătește tot felul de construcțiuni de beton de fier: așezarea de padimente fără închieturi, depozit stabil de țigle pentru acoperit din ciment, barere pentru trepte, plăci de ciment, și pietrii-beton pentru fântâni.

răsărită din adâncurile celei mai execrabile imoralități politice. Țara nu așteaptă nici o activitate binecuvântată dela camera aceasta și presemnele între care ea a fost inaugurată azi sânt cele mai rele.

Cea dintâi ședință a ei a avut loc azi la orele 10, fiind de față toți miniștri, aproape toți deputații și un public extraordinar de numeros pe galerii.

Ședința a fost deschisă de către deputatul justhist Madarász, președintele de vârstă al camerei. Cuvintele lui sânt așteptate cu încordare.

— Salut camera — începe moșneagul deputat — *salut cu drag pe deputații trimiși aici de voința adevărată și nestrămutată a poporului.*

Partidul justhist izbucnește în aplauze furtunoase. Aplaudă și partidul guvernamental, pentru a abate dela sine aluzia lui Madarász.

— Trebuie să dau expresie adâncii mele mâhniri pentru faptele de nelegiuire ale guvernului...

Mai departe n'a putut continua, căci un vifor de protestări îi acopere glasul, tremurat de povara celor 96 de ani câți are bătrânul »curuș«. Viforul s'a potolit însă de grabă și s'a procedat la alegerea a 4 notari de vârstă.

Se dă apoi citire invitațiunii adresată de către primul-ministru camerei pentru a participa la solemnitatea constituțională a mesajului de tron. Solemnitatea va avea loc Sâmbătă în palatul din Buda,

Cea mai apropiată ședință se va ține Sâmbătă, după ascultarea mesajului de tron.

Liga votului universal contra abuzurilor electorale.

Liga ungurească a votului universal publică azi un apel cerînd publicului să-i facă cunoscute abuzurile electorale săvîrșite la alegerile trecute. Deși azi vedem în fruntea acestei Ligi oameni ca baronul Bánffy, deși prin urmare încrederea noastră în sinceritatea intențiilor acestei Ligi a scăzut foarte mult, reproducem aici apelul Ligii. Iată textul lui:

Sînt mai multe sute de cercuri electorale în Ungaria a căror încredere politică poate fi cumpărată oricînd de orice guvern sau de orice candidați cu puna groasă ca o marfă de rînd.

Aceasta-i pricina că la alegerile ce se succed direcții politice diametral opuse își pot cumpăra cu bani majoritatea necesară. Viața și progresul național (firește cel unguresc N. R.) suferă prin asta pagube incalculabile. Evident că o politică serioasă, consecventă și cinstită, precum și interesul evoluției naționale cer cu stăruință ca abuzurile electorale să fie cu desăvîrșire eliminate din noul sistem electoral și să se asigure curățenia alegerilor și manifestarea voinței adevărate a națiunii. E interesul comun a fiecărui cetățean cinstit, și al celor cari nu aderă la votul universal, egal și secret, ca grozavele abuzuri electorale să găsească un capăt.

Liga votului universal, egal și secret a hotărît să adune datele privitoare la abuzurile electorale, cu ajutorul oamenilor serioși și cu gânduri bune, cu ajutorul aderenților unei reforme democratice, să le prelucreze cu scopul de a arăta dispozițiile legale necesare pentru combaterea corupției atunci cînd în cameră va pune în discuție reforma electorală. Dorim să subliniem că nu vrem a lua în apărare cauza cutărui sau cutărui partid. Scopul nostru e de a dovedi cu date pozitive și obiective cât de însufenabilă e legea electorală de azi, de altă parte dorim a arăta diferitele variante ale corupției. Vă rugăm deci cu respect să binevoiiți a ne pune în cunoștință abuzurile și manoperele electorale cari vă sînt cunoscute în mod autentic dela alegerile trecute.

Constituirea partidului kossuthist.

Ieri s'a constituit și partidul kossuthist, alegându-și președinte pe fostul ministru de comerț Francisc Kossuth, iar vice-președinți pe deputații Désy Zoltán, Tóth János, Sággy Gyula și Szentiványi Árpád. În vorbirea sa de inaugurare a activității partidului, Kossuth a făcut între altele declarația că garanția trăinicieii partidului e dată în încrederea ce se manifestă președintelui. Kossuth a mai declarat că osîndește obstrucția, care e o revoluție parlamentară, oportună numai în vremuri extraordinare.

Steaua partidului e deci și mai departe mechinul oportunism.

Justhiștii vor obstrua.

Partidul independist de supt șefia fostului președinte al Camerei Justh Gyula a ținut ieri conțință în care, între apiauze îndelung repetate, Justh a fost proclamat președinte al partidului.

Justh, mulțumind celor prezenți pentru manifestația de simpatie, s'a ocupat cu alegcile și rezultatul lor constatînd că numai actuala noastră lege electorală e vina că partidul a eșit din alegeri înfrînt; actuala noastră lege electorală care deschide porți largi terorismului administrativ, corupției și presiunii. În consecință, partidul va lupta cu toate puterile înălțurarea acestei legi și introducerea votului universal.

Expunerile președintelui au întâmpinat aprobarea unanimă a membrilor.

Vicepreședinți au fost aleși contele Bathányi Tivadar și Holló Lajos.

In cercurile bine informate se afirmă că partidul justhist, deși mic la număr, va porni împotriva guvernului o campanie energică, combatînd toate proiectele ce le va prezenta, condiționînd votarea lor de prezentarea proiectului despre reforma electorală.

Episcopul Aradului în vizitațiune canonică.

Onorată Redacțiune! Socotesc că va fi de interes public să dau seamă de vizitațiunea canonică făcută de P. S. Sa D. episcop Ioan I. Papp în comitatul Torontal.

În Sâmbăta sf. Rusalii a sosit în suită cu părințele protosincel Roman Ciorogariu, asesor referent consistorial Dr. Gheorghe Ciuhandu și profesorul Dr. Lazar Jacob la Beba, unde l-s'a făcut o frumoasă primire cu trăsuri și călăreți la hotar iar în comună cu arc triumfal, preoțimea în ornate încunjurată de fetele îmbrăcate în haine albe și cu flori în prisosință.

La serviciul divin săvârșit cu mare pompă P. S. Sa a ținut o cuvîntare plină de învățături care vîdit au mișcat inimile ascultătorilor. După serviciul divin a sfințit casa nouă a frunțașului Stoi, unde a și descaiecat, dînd pildă prin aceasta ca să se sfințească casele, căci în Beba cam uită oamenii de sfințirea caselor. Beba părăngenită de odinioară începe a învia, prin munca stăruitoare și-a îmbunătățit pămîntul și acum și-a lărgit hotarul prin cumpărarea unei puste. După masa comună la care au luat parte toți intelectualii străini din comună au făcut P. S. vizite și a plecat în ploaia torențială spre Valcani.

În Valcani tot aceia primire sîrbătorească, dar conturbată de baionetele jandarmilor, căci pretura din Sft. Nicolaul-mare a concentrat vre o 15 jandarmi, vezi Doamne să susțină ordinea la o vizitațiune canonică unde să adună oamenii să asculte cuvîntul arhierelui, iar nu să facă disordine. P. S. Sa a descaiecat în casa ospitalieră a marelui proprietar Weiler, cetățean arădan altfel.

În prima zi de Sfințele Rusalii a servit cu aceiaș pompă în sf. biserică și a ținut cuvîntare laudînd ce este de laudat și sbiciuind ce este de sbiciuit. Sperăm că sămînța bună ce s'a sămînat va da roade multe și va contribui la înflorirea acestei comune în care se înmulțeseră unele păcate cum sînt concubinajele și înclinarea spre alcoolism, păcate cari împiedecă desvol-

tarea cominei. Un popor vîguros cași acești are viitor dacă l-se va întări baza morală și spre rîm că cuvintele P. S. Sale vor mișca inimile spre calea cea bună.

Dela Valcani a trecut P. S. Sa la Nereu, pro priul scop al excursiunii, care a fost sfințirea bisericii renovate din Nereu ce s'a și săvârșit în a doua zi de Sfințele Rusalii. Nereul este o colonie înființată acum sînt 150 de ani din emigrării ori deportații din jurul Lipovei. Este un tip al unei comuni înfloritoare în care abia vor fi 5 familii cari nu-și au casa proprie și găzdulește pe cei mai bogați țărani ai noștri și să zicem și cei mai buni români.

Familii puternice de aici au dat mulți intelectuali neamului românesc, cum sînt. Operești, Mezinăștii, Fumoreștii și alții. Acum au serbat jubileul existenței de 100 ani a bisericii pe care au renovat-o pe ziua jubilară și au chemat arhierul să o sfințească. Spre caracterizarea dărniceii credincioșilor înșir aici contribuțiile mai însemnate din cari sau renovat sf. biserică anume: Pavel Fumar 790 cor., Irimie Mezin iunior 700 cor., Irimie Fumar 500 cor., Pavel Mezin 700 cor., Silviu Mezin 300 cor., Irimie Mezin 300 cor., Gheorghe Mezin 200 cor., și așa așa mai departe cu sutele și zecile.

Unde este atîta simț de jertfă acolo este bine. Lîngă biserică este deoparte școala de alta parte casa națională, ambele ca niște palate, dovadă, că în comuna aceasta alături cu sentimentul religios înflorire și sentimentul cultural.

Primirea în această comună a fost din cale afară pompoasă, trăsuri și călăreți volnici au întâmpinat pe arhierul la gară, înaltea bisericii. D. șoara Elena Mezin în costum național a primit pe arhierul cu un prea frumos buchet de flori pe a cărei panglică albe era scris cu litere de aur: Întru mulți ani stăpâne — fetele române din Nereu.

S'a întâmpinat însă și o nenorocire cu trăsuri. Ar fi de dorit, să fie odată casași treascuri aceștia, cari nu mai au acum nici un înțeles și atîtea nenorociri pricinuesc. Poporul trebuie luminat, că nu este frumoasă parada cu trăsuri atunci cînd sînt clopote și coruri frumoase.

Înainte de plecare comuna parochială a oferit arhierului stola tradițională, P. S. Sa însă n'a primit pentru sine darul bănesc, ci la lăsat comunei parohiale ca să pună baza unui fond. Sperăm, că credincioșii din Nereu cu cunoscuta lor dărnicie vor eterniza acest moment prin contribuiri la acest fond, care va rămîne ca un semn de pomenire a vizitei arhiericești.

Dela Nereu a trecut P. S. Sa la B. Comloș ca să viziteze pe protopresbiterul bolnav al tractului de toți iubitul părinte protopop Paul Miulescu. Poporul primind veste de venirea arhierului s'a adunat în număr mare, iar P. S. văzînd numărul mare al poporului a intrat în biserică, unde a ținut asemenea o instructivă cuvîntare, după care între aclamațiile vii ale credincioșilor a trecut la casa protopresbiterului fericit de onoarea ce l-se face în aceste zile grele ale boalei sale.

Prea Sfințite stăpâne, urmează a-ți vizita credincioșii, a sămîna sămînța iubirei de biserică și neam, ca să nu se părăngenească ogorul sfînt! Credincioșii îi sînt recunoscători pentru ostentivitatea ce le faci.

Un credincios.

AVIZ.

Considerînd că dela stabilirea abonamentului de astăzi, cheltuielile de editare ale ziarului s'au sporit în mod însemnat atît în ce privește materialul, cît și salariile personalului tehnic;

considerînd că greva recentă a tipografilor ni-a impus sarcini noi;

considerînd mai departe că »Tribuna« apare cu un conținut mai bogat și în extensiune mai mare decît celelalte ziare românești și va introduce și pe viitor îmbunătățiri noi și folositoare.

Administrația noastră se vede nevoită a urca abonamentul ziarului dela 24 coroane la 28 coroane pe an.

Sperăm că cititorii noștri vor ști să aplice motivele grave care ne silesc la acest spor neînsemnat al abonamentului și ne vor da și pe viitor sprijinul lor binențitor, înlesnindu-ne lupta grea pentru marea cauză a neamului.

Cu începere dela 1 Iulie, »Tribuna« v'a costa :

1 an	28 cor.
6 luni	14 cor.
3 luni	7 cor.
Pe lună	2 cor. 50 fil.

la Nr. popular de Duminecă

pe 1 an	5 cor.
pe 1/2 an	2-50 cor.

Red. și Adm. »Tribuna«.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 23 Iunie 1910.

— **Incheierea anului școlar la școala română de fete din Arad.** Duminecă, în 6/19 Iunie a. c. s'a serbat încheierea anului școlar 1909—1910 la școala de fete română din Arad, printr'un festival, la care au participat un numeros public din Arad și provincie.

Elevetele au executat un program variat de 12 puncte, întrecând cu mult așteptările publicului. Corpul profesoral printr'o muncă neobosită și un zel de admirat, a obținut un succes moral, la care nu am fost așteptați. Cu drept cuvânt putem zice că această școală înflorește și progresează cu pași uriași și putem afirma de pe acum că nu ne vom înșela în speranțele legale de ea. Publicul românesc are datorința morală și cultural-națională de-a sprijini cu toată încrederea, căci rezultatele ce ni-le oferă mulțămesc și cele mai exagerate pretențiuni.

D-na directoare **Octavia Dr. Ciuhandu** de încheiere se adresează în câteva cuvinte alese și simțite publicului mulțumindu-le tuturor pentru interesul și sprijinul lor. Dă câteva povești elevelor și le leagă de inimă sfaturile și învățăturile auzite în școală în decursul anului.

Cuvintele dnei directoare au stors lacrimi din ochii elevelor și publicului. După aceste aducând elogii »Reuniunii femeilor române din Arad și provincie« pentru deosebitul interes și muncă ce o desvoltă pentru școala de fete, se oprește asupra darului dlui **Vasile Stroescu**, rugând pe Dumnezeu să binecuvinteze pe acest mare și maritim român.

D. comisar consistorial **Dr. Teodor Botis**, se ridică și aducând laude binemeritate corpului profesoral, constată cu satisfacție progresul continuu dela aceasta școală. Dsa încă se ocupă de marimonia dlui **Vasile Stroescu**.

Astfel s'a încheiat acest an școlar sărbătorind pe marele și distinsul protector al acestei școle, care este d. **Vasile Stro-**

escu. Numele d-sale s'a întipărit deja în inimile noastre cu litere neperitoare, ovațiunile ce i-s'au făcut au fost sincere și unanime.

— **Pentru loteria Reuniunii fem. rom. din Arad** d Aureliu Albu, paroch în Cséffa a colectat și trimis :

Ana Roxin,	un ștergar țesătură rom.
Măria Găvruta,	» » »
Măria Caciobeiu,	» » »
I. Pap Popăscu,	» » »
Floarea Totorean,	» » »
Catița Totorean,	» » »
Florea Nichiță,	» » »
Rozalia Demian,	» » »
Floarea Raț,	» » »
văd. Reveica Raț,	» » »
văd. Catița Bondar,	» » »
Mărie Raț,	» » »
Floarea Jonás,	» » »
Catița Demian,	» » »
Măria Totorean,	» » »
Măria Balog,	» » »
Măria Stana,	» » »
Reveica Boșan,	» » »
Eva Găvruta,	» » »
Elena Petca.	» » »

— **Arestarea lui Jánossy.** Căsarea sentinței aduse de curtea de jurați din Seghedin preocupă multă lume. Hotărârea aceasta a Curții de casație a făcut în toate cercurile cea mai bună impresie.

În ce privește pe acuzații Haverda Maria și Vojtha János, poliția nu știe unde se află. Se spune că ar fi în Paris, gata să plece în momentul când ar fi puși din nou supt acuză. Nenorocitul Jánossy e de ieri din nou oaspele închisorii. Victima aceasta a Haverdei, aflând despre hotărârea Curții de casație, s'a dus la Budapesta, unde s'a prezentat de bună voie poliției, spunând că a cutreerat țara întreagă fără să găsiască o ocupație din care să trăiască.

Jánossy a fost arestat. Se așteaptă acum cu multă curiozitate dacă ceilalți doi vinovați vor putea fi descoperiți.

Din Budapesta ni se telegrafiază: Azi la orele 12 din zi s'au prezentat înaintea poliției din capitala atât Haverda Maria cât și Vojtha János de bună voie. Poliția i a arestat pe amândoi.

Acum sânt arestați toți trei acuzații.

— **Examene școlare.** Ni se scrie: Luni în 5 Iunie n. s'au ținut examenele cu elevii și elevetele școlăle elementare gr. ort. române din Halmagiu. Prezda părintele protopop dl Corneliu Lazar, asistat de învățătorul Opreanu, comisar consistorial.

Școala frumos împodobită cu verdețură și flori naturale, oferea un aspect de sărbătoare. Pe lângă părinții elevilor se observă în sală și alți amici ai școlăle, printre cari, doamna și domnul Enea Joldea cu doamna Robu; dl avocat Teodor Pap; preoții Miduția și Teahă; comercianții Drăghici și Bălă și Tralan Suba dela Tonești, cari pătrunși de însemnătatea unuia asemenea așezământ cultural-național în aceste părți, au ținut ca o datorie sfântă să ia parte la examenele din acest an.

Examenele s'au început de dimineața cu băeții, continuând după amiază cu fetțele. Răspunsurile clare ale școlărilor și școlărițelor, chestionați de către cei doi învățători, dnii: Vidu și Dragoș și de învățătoarea, dnu preotul Teabă, punând adesea întrebări și dnii președinte și comisar, au răsplătit cu prisosință munca depusă de vrednicul corp didactic al școlăle, stârnind admirația tuturor.

Cu deosebire a mișcat îndemânarea cu care micuții și micuțele — în majoritate fii de săteni — recitau bucățile literare-naționale.

Terminându-se examinarea materiilor, urmă căn-

tul; după care părintele protopop, felicitând pe învățători pentru rezultatul dobândit, ținu elevilor o mică alocuțiune și apoi leșind cu toții în curtea școlii începu împărțirea premiilor, consistând din cărți folositoare, potrivite cu ocupațiunea părinților celui premiat, având pentru fiecare câte un cuvânt de încurajare în viitor.

— **Distingerea unui gazetar.** Monitorul oficial de azi publică un autograf regal, prin care Maj. Sa li acordă redactorului ziarului »Arad Közlöny« din Arad, Stauber József, predicatul de *nagydorogi*, ridicându-l la rangul de nobil.

Exprimăm și noi confratelul ungar felicitările noastre pentru această distincție de care s'a învrednicit prin munca sa publicistică roditoare.

— **Cursurile de vară dela Văleni.** »Neamul Românesc« publică următoarea listă a cursurilor de vară cari vor începe în Vălenii-de-munte, la 1 Iulie. Vor ține cursuri dd.:

A. D. Xenopol : »Din istoria românilor«.

A. C. Cuza : »Din economia națională«.

V. Pirvan : »Filosofia veche«.

Dr. Manicatide : »Sănătatea poporului românesc«.

Dr. Șt. Bogdan : »Din domeniul chimiei«.

N. Dobrescu : »Din istoria bisericii«.

G. M. Murgoci : »Geologie și geografie«.

I. Răduțanu : »Despre doctrinele economice«.

N. O. Popovici-Lupa : »Din gospodăria noastră rurală«.

D. N. Ciotari : »Gimnastica suedeză«.

Constantin Zagoriț : »Despre tactica națională«.

Virgil Arion : »Din sociologie«.

M. Săulescu : »Economie politică«.

N. Iorga : »Istoria românilor după spusese călătorilor străini«.

— **Din cercul Chișineului.** Zilele de urgie nu s'au curmat în cercul Chișineului nici după balotajul de Joi, ci în pornirea lor sălbatică bașibuzuciu administrației calcă și mai departe libertatea alegătorilor. Un brav alegător din Sinteane scrie următoarele :

Cu toate că alegerea din cercul Chișineului a trecut, și mai ales în favorul contelui Wencheim, totuși atrocitățile față de noi, nu sau sfârșit. După alegere, am voit să merg eu *Nicolae Grecu și Gheorghe Incicaș* cu trăsura la Șicula, ca să ducem pe Petru Pașcoiu, casier comunal, care a venit la Chișineu cu prilejul alegerilor, și totodată ca să vedem și niște earbă de pășune.

Când am ajuns în comuna Chereluș, am fost întâmpinați de jandarmi, cari ne-au dus cu trăsura cu tot la casa comunală, și acolo ne-au deținut.

Ne-au acuzat că în ziua alegerii am fi amenințat poporul în Chișineu cu câte toate dacă nu va ținea cu Goga și totodată ne au întrebat că ce caută Petru Pașcoiu din cercul Boroșineului în cercul Chișineului? și noi ce căutăm din cercul Chișineului în cercul Boroșineului? acuzațiile lor s'au dovedit de mincinoase. După ce ne-au maltratat ca pe niște hoți, apoi ne-au eliberat, — și temându-ne ca să nu ni-se mai întâmple ceva, sau să mai fim urmăriți, ne-am văzut siliți să ne despărțim în Chereluș de oaltă.

Numai trebuie să vă comandați mobile din Budapesta pentru că dela **Székely și Réti**

se capătă **garnitură întreagă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor** și constă din: **2 dulapuri, 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmoră, 1 spălător cu marmoră și cu oglindă pentru suma de 360 coroane.**

Tot aceeași cu toaleta în 3 părți 400 coroane.

Mare economisire în spese de transport, pentru că întreaga garnitură se expediază franco conform tocmelii separate, în oricare parte a Ardealului. În provincia la dorință prezentăm în persoană bogata noastră colecție de mustre și servim cu prospecte și cu desene. — Să fim atenți la firmă

Oare până când va mai dura aceasta urgie a barbarilor și ticăloșilor? *Sintea* Cu frățească dragoste: *Nicolae Greuc*.

— **Unul de care ne lipsim bucuros.** Ni-se comunică din Seini că d. Dr. Curtuțiu, acum Dr. Kurtucz Kornel, care îndrăznește să se mai gireze și azi de român neaș, a pășit în cercul Megdieșului aurit, ca candidat de deputat cu program »justhist«, trimbițând dela un colț la altul al cercului că nu cu programul naționalist se va mântui neamul românesc, ci urmându-l pe el în tabăra lui Justh. Românii însă — cu tot tãmbălăul lui și cu toate avizele mari și în culori unguerești, începute cu fastuosul »Polgártársak« în litere grase — și-au văzut de treabă, rîzându-i în nas. Și s'a ales »Kurtucz« numai cu »steagul bon-totuit« dar fără aderenți, căci nu s'a găsit nime care să adere la acest perfid fariseu, și astfel nici n'a fost primit ca candidat oficios cel puțin.

Ne bucurăm că ne-am scăpat așa de ieftin încă de un pestilențiat a cărui prezență între noi ar fi menită să ne compromită și să ne vîndă.

— **Comune vrednice — conducători vrednici.** În lupta pe care o poartă credincioșii bisericii noastre pentru salvarea școalelor populare confesionale, aflăm comune bisericesti, cari merită toată lauda. Astfel de comune bisericesti sînt: Laslea mare (protopresbiteratul Sigișoarei) și Hundorf (prot. Mediașului), cari deși comune mici, cu locuitori săraci, au contribuit la repartiția pentru zidirea edificiului școliar câte 20 - 70 cor. de familie. Este aceasta o jertfă așa de frumoasă, pe care numai oameni cu suflet luminat o pot aduce pe altarul culturii noastre bisericesti naționale. Câți credincioși de ai noștri și câte comune bis. bogate n'ar putea lua exemplu dela aceste sătulețe, ai căror credincioși jertfesc ultimul ban, câștigat de regulă în brazda străinului, pentru un ideal sfânt? Lăudăm vrednicia poporului și a conducătorilor lui.

— **Cununie.** Azi s'a celebrat în catedrala episcopală din Arad, cu mare asistență, de cătră P. S. Sa episcopul I. I. Pap, cununia dlui *Dr. Ioan Goroiu*, avocat cu d-șoara *Florica Șerban* din Arad. Dorim tinerei perechi viață fericită.

— **Mișcarea muncitorilor din Budapesta.** Muncitorii-tipografi din Budapesta, al căror contract cu patronii-tipografi expiră la toamnă, au început agitația pentru îmbunătățirea sorții lor. Cîteva zile, delegații muncitorilor și ai patronilor au urmat tratative, ajungând la înțelegere în ce privește sporirii lefii. Muncitorii tipografi însă s'au exprimat împotriva învoielii încheiate de delegații lor, nefiind mulțumiți cu sporul de 2 cor. pe săptămână.

Delegații muncitorilor în consecință și-au dat abdicarea, rămânând ca alți delegați să reia firul tratativelor, pentru a înconjura izbucnirea grevei — împreună cu mari pagube pentru ambele părți.

— **Dentist român în Arad.** Aducem la cunoștință publicului românesc din Arad și jur că dl Virgil Muntean a deschis în Arad, piața Szabadság nrul 8, un atelier de dentistică modern.

Recomandăm pe noul dentist atențiunii publicului românesc.

— **Procesele intentate de direcțiunea băncii »Economul« din Cluj** contra d-nului Basil Podoabă, fost director al acelei bănci, pe care direcțiunea îl acuzase de defraudări, fașifi-

cării, înșelăciuni comise în 199 cazuri, dupăcum ni-se comunică, s'ar fi încheiat printr'o hotărîre a Curții de apel din Cluj, care respinge definitiv procesele »Economului«. Un ziar ungueresc din Cluj, care ne vine la redacție ia »părarea domnului B. Podoabă acum achitat și scăpat de urmăriri.

Ne pare bine că în cele din urmă s'a încheiat pagina aceasta urită care atîta vreme a turburat armonia vieții sociale românești din Cluj.

— **Dela »Societatea meseriașilor români din Blaj«.** Subsemnații ni-am permis a ne adresa domnilor directori a băncilor noastre rugându-i să binevoiască a contribui cu o coroană la fondul casei împreună cu hală de vânzare a »Societății meseriașilor români din Blaj«. Apelul nostru până acum a întâmpinat bunăvoința următoarelor bănci: Furnica, Făgăraș ni-a trimis coroane 10 — Crișana, Brad coroane 2 — Sălmăreana, Seini 5 — Insoțirea de credit Aclieu 2 — Mercur, Năsăud 5 — Cordiana Fofeldea 2 — Economul, Cluj, 2 — Moiana, Noul-săsesc, 10 — Albina, Sibiu, 20 — Bihoreana, Orade, 20 — Secășeana, Ludoșul mare, 2 — Codreana, Băsești 10 —

O parte din băncile noastre nu ni-a înțeles rugarea; crezând, că reflectăm la sume mari, cari li-ar deranja bugetul. Noi am cerut împede o coroană două fără a avea pretenții la sume mari.

Cu coroana am adunat până acuma dela inimile bune aproape la 4 mil coroane. Sântem conduși de principiul: strop cu strop fac al mărilor potop. O coroană—două poate da oricare român fără greutate, iar societatea noastră, — cu încetul ajunge la capitalul dorit.

Tot la fondul casei au mai intrat următoarele contribuții: Dr. E. Doctor, medic Viena 50 — Dr. Gheorghe Popescu, adv. Turda 25 — Aug. Caliani prof. Blaj 10 — Mihalca Gheorghe, preot Aghirș. Gheorghe Vlăsa, capelan castr. în penziune. Inoc, câte 5 cor. Iacob Truța, notar Pănade. Alexandru Gera, administrator de domenii Beiuș 2 — Dr. Emil Pop, medic București, O. Lugojanu, prof. București, D. Constantinescu director, Ștefan Pop, prof. București câte 10 cor. Ioan Țetzu mare comerciant, N. Mircea, mare comerciant București câte 20 l. I. Enescu, chimist București 6 l. Albin, publicist București 5 l. Niculau Lugojan, stud. București 2 l. Aurel Marcu, preot Dumitra, Drăgan, P. Suciu prof. Blaj, câte 1 — Băncile noastre împreună cu domniile directori cari le conduc, precum și ceilalți domni donatori sînt rugați să primească cele mai călduroase mulțumiri ale comitetului. Blaj, la 15 Iunie 1910. Prof. G. Precup, prezident, V. Suciu, casier.

— **Convocare.** P. T. membrii ai despărțământului învățătoresc din tractul protopresbiteral gr. or. român al *Lugojului* sînt prin aceasta invitați a participa la a II adunare de despărțământ din anul soc. 1909/1910, care se va ține *Miercuri în 16 Iunie, c. st. v. la orele 8 a. m.* în sala cea mare a școlii confesionale gr. or. române din *Lugoj* cu ocaziunea examenelor anuale pe lângă următoarea

Ordine de zi:

1. Participarea membrilor la examenul clasei I de băieți, condusă de învățătorul Al. Onae.
2. Deschiderea adunării prin președinte.
3. Constatarea membrilor prezenți.
4. Observări asupra examenului.
5. »Ținerea în evidență a absenților«, tratat de P. B. Costescu, Inv. în Lugojel.
6. »Gramatica lui Ienache Văcărescu, 1787«, studiu de G. Joandrea, Inv. diacon.
7. Raportul casarului.
8. Raport despre bibliotecă.
9. Produseri și curenții.
10. Închiderea adunării.

Lugoj, în 8 Iunie v. 1910. Dr. Gheorghe Popovici, m. p. prezident.

x O femeie cruțătoare dacă extratipul erde cele și rum le cumpără dela mine, cruță 100—200% din bani. Se poate căpăta compoziție de rum fin, ezenții de liqueruri: absynth, allasch, anisett, băutură amară engleză, de caisă, pere regale, cacao, ciocoladă, curacao, carthausă, lămîie, nucă, cafea, chinin, smeură, marasquină, vișină, menthă, portocală, punciu, rostop

cin, silvoriu, vanilie, în doze de câte de 50 fileri, din cari se poate pregăti 1½—2 litri de liquer. La comanda de 10 sticle dau ladă gratis și expediez gratis. Esență de apă de Colonia excelentă. I dosă pentru pregătirea 1 litru apă de Colonia — Eau de Cologne — 1 cor. Corespondență și în limba română. Modul de întrebuițare se dă la fiecare sticlă. — Dobay Kálmán, drogerie la »Crucea roșie« în Békéscsaba, Vasut-utca.

ECONOMIE.

Piața grânelor din Aradul-Nou

19 Iunie 1910.

S'a vîndut azi:

grâu 300 mm.	10.80—	11.80
orz mm.	6.10—	—
ovăș mm.	6.50—	—
secară mm.	7.60—	—
păpușoi 400 mm.	5.30—	5.40

Prețurile sînt scotite în coroană și după 50 kg.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 19 Iunie 1910.

Prețul cerealelor după 100 Hgr. a fost următorul:

Oriz nou

De Tisa — — — — —	23 K. 90
Din comitatul Albei — —	22 » 90
De Pesta — — — — —	22 » 90
Bănățănesc — — — — —	24 » 40
De Bacica — — — — —	23 » 40
Secară de calitate I. — —	14 » 20
Orzul de nutreț, calitate I.	12 » 75
Ovăș de calitate I. — — —	14 » 10
Ocuruz — — — — —	11 » —

Cluj Poșta Redacției.

»Via, veritas«. Raportul prea lung, stilizat în pripă, scris cu creionul și în mare parte nelegibil, nu l-am putut întrebuița. Regretăm.

G. Hodis. Rapo tul prea întîrziat și puțin clar. Regretăm că nu l-am putut întrebuița.

Curtici. Credem că Consistorul va ști să procedeze și fără intervenția presei.

Posta Administrației.

Petru Cordoș, Șimand. Am primit 2 cor., abonament.

Nicolae Pătean, Nădlac. Am primit 5 cor. abonament pe anul 1910.

Isăilă Stof, Păuliș. Am primit 2 coroane abonament.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

»Tribuna« institut tipografic, Nichin și conș

Un tînăr din familie bună, absolvent de classa III-a sau IV-a gimn. sau reală, află loca practicant la firma Ioan Comșa și fii, Seliște (Szelistye).

„Wällischhof“ sanatoriu

aranjat după sistemul Dr. Lahman cu toate întocmirile moderne ale terapiei fizicale și dietitice (1 oră și jum. depărta dela Viena) în regiune romantică sănătoasă. Posta și telegraf:

Maria Enzensdorf (bei Wier)

Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului

Dr. Marius Sturza.

ANUNȚ.

Am lipsă pentru prăvălia mea mixtă de învățacei

≡ **2 băieți** ≡

cu purtare bună.

Aurel Morariu, comerciant,
Măderat (Magyarád).

Imprumuturi ieftine

fără orice cheltuieli se mijlocesc pe moșii cu amortizație pe lângă 4¹/₂% dela 10—65 ani, și poveri mai scumpe vor fi scoase după etalonul de mai sus.

Orice mașini agricole, fabricații de prima clasă și cea mai nouă construcție, ca mașini de treierat cu vapor, benzină și ulei brut (noui ori folosite) apoi mașini de sămănat, vânturat, mori cu vapor, benzină, olei brut sau jilipuri, pe lângă plătire avantajoasă în rate și fără urcare de preț.

Vânzare și cumpărare de moșii, mori, fabrici, case etc. etc.

Agentura generală pentru comitatul Arad, Cianad, Bacibodrog, Timiș, Torontal și Caraș a aparatului »IDEAL« pentru acetilenă, Kellner & Schnanzer din Budapesta, cu lumina frumoasă și suportabilă și cu manuire garantat cea mai simplă și mai sigură.

La chemări în provincie se trimit funcționari specialiști.

Agentei cinstiți pentru țară se caută pe lângă onorar.

Agentura generală comercială **Palmert Mátyás**,
Timișoara (centru) Prinz-Eugen-gasse Nr. 3.
(lângă cuștitarul Koch).

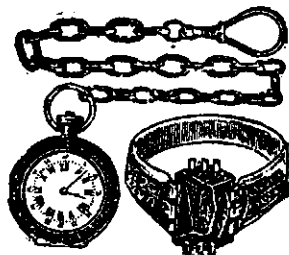
ANUNȚ.

Se caută

un zugrav și un văpsitor

în atelierul Ion Lado, Cernăuți, Strada Dr. Igel Nr. 16 (Bucovina).

Cea mai ieftină sursă de cumpărat.

Cea mai ieftină sursă de cumpărat.

BINDER LAJOS

clasornicar și gluvaergiu în
MEDGYES, Markt-platz Nr. 8.

Depozit bogat de
totfelul de clasornice de aur și argint
precum și clasornice de metal și nickel

Articll de argint de China.
Ochelari și zwickeri de Rathenov.
Articole optice de aur și argint.

Reparaturi solide și ieftine. Serviciu conștiințios.

Cele mai bune

Vinuri de deal,

le găsești la Iulius Dános, producător de vinuri în Șiria pe lângă urm. prețuri:

Vin de sticlă prima calitate, azuriu Cor. 38 —
Vin de masă „ „ „ 40 —
Vin de Rizling prima calitate „ 44 —

Cele mai bune vinuri vechi, culoare azurie
Cor. 48 —, 50 —, 56 —, 60 —. Vinuri:
Schiller Cor. 44 —. Vin roșu (Bikavér) 50,
80 și 90 — de hecto.

Vinurile se expediază în butoaie de imprumut, începând dela 100 litre de orice calitate.

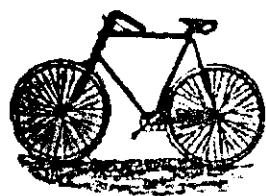
Serviciu culant, vinuri admirabile de prima calitate.

Adresa pentru scrisori și telegrame:

Iulius Dános,

mare producător de vinuri
Világos (Șiria, Arad m.)

Mașini de cusut pentru trebunțe casnice sau industriale, de cea mai bună fabricație.

biciclete și gramofone

se pot cumpăra cu prețuri moderate

și plătire în rate favorabile la

■ **Bodor Béla** ■

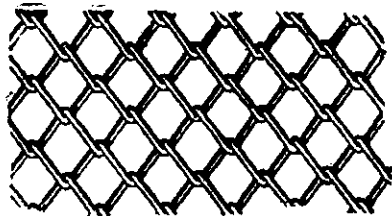
magazin de mașini de cusut și biciclete în

Făgăraș, Str. Honvéd Nr. 11.

Fabricație din țară prima calitate!

Stoboare de sârmă tari și trainice!

In atenția arhitecților, agronomilor, proprietarilor de vii, p. vile grădini, terenuri de vi-nătoare etc.

PÉCSI HENRIK

fabrică pentru împletituri de sârmă

IX. BUDAPESTA, strada Angyal 7.

Telefon 120-89. — — — Telefon 120-89.

Trimit și instalez împletituri de sârmă pentru mașini, împletituri de oșlat, stoboare pentru case și vile, împreună cu uși și porți puternice.

!! Cele mai frumoase rețele !!

Prețuri ieftine!

Prețuri ieftine!

Mai furnizez: ciururi pentru cernut prund, coșnițe pentru nisip, burlane pentru schintei, coșnițe pentru nutreț, botnițe pentru boi și storiuri pentru ferestă de orice mărime.

:: Liste și prospecte de prețuri se trimit gratis. ::

ANUNȚ.

În comuna Păncota comitatul Arad, pe ritorul pieții

o prăvălie de fier și șpeterie

ine situată care există de 42 de ani în cauza bătrînețelor e de vândut.

Reflectanții să se adreseze la administrația ziarului »Tribuna«.

Izay și Rigó

magazin de
I u rang de

albituri gata de pânză albituri de pat și pânzeturi de masă
Gluj—Kolozsvar, Strada Deák Ferencz Nr. 4.

Prețuri fixe moderate.

Mare asortiment de mărfuri din patrie.

Primesc totfelul de executări de

T R U S O U R I

cu orice prețuri, la chemarea în provincă arată cu plăcere colecția

:: :: de mustre. :: ::

Asortiment mare și frumos.

Pînză de in de Rumburg.

Pînză de in de Irlanda.

Pînză de in de Kreász.

B U M B A C

de Damast și Grádli.

ALBITURI GATA

pentru femei, bărbați și copii,

ALBITURI PENTRU PAT,

NĂFRĂMI DE BUZUNAR.

CIORAPI etc.

PANZETURI ALBE
și **COLORATE** pentru masă.

Premiat cu premiul I la București în 1894.

SCULPTOR ROMÂN.

Am onoare a aduce la cunoștința on. domni preoți și învățători precum și întreg on. public român următoarele:

Ca sculptor de lemn sunt în poziție să servesc în ori e vreme cu ori-ce fel de lucru de sculptură și măsurit pentru sfintele noastre biserici creștinești d. e.:

Iconostase (Temple) Strâni, Tro-nuri, Scaune, Chivote, Răpizi, Uși, Cadre, etc.

În ori-ce stil s'ar recere, cu cele mai moderate prețuri. Construiesc PLANURI după dorință Pentru toate lucrurile mele iau garanță deplină că sunt de prima calitate atât ca lucru cât și ca artă.

Atrăgând atențiunea os. public asupra împrejurării, că chiar buna euviință ar aduce cu sine ca bisericile noastre românești prin măestri români să se înfrumățeze.

Rog bunăvoința în special a onor. officii și comitetelor parohiale.

Cu tot respectul semnez

I. Iuliu Bosios,
sculptor și auritor în Berliște,
poșta Jâm (Banat).

Promovat cu distincție de școală de sculptură.

Medalie de aur pentru lucrări de artă.

Atelier propriu de ornamentație artistică.

Botinele cele mai elegante

Cele mai practice încălțăminte pentru sporturi, pantofi de vară și pentru tennis în splendidă variație de culori și execuție ireproșabilă; de asemenea **ghete americane** marca: „The Barry, The Burt & Packhardt, King și Moccasin», încălțăminte orthopedice, Cassala-Engelhardt, le găsiți la marele magazin de specialitate a lui:

WEINBERGER JÁNOS

ARAD, Piața Andrásy 20.

pe lângă prețurile cele mai convenabile și serviciul cel mai prompt.

Să sprijinim meseriașii români!

— Prețuri moderate. —

ANUNȚ.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public că mi-am deschis în **Șiria, drumul Aradului un atelier de tâmplărie**: (măsar) unde cefteșiesc ori-ce lucrări ce se ține de bransa aceasta, totfelul de mobile, precum și ori ce lucrări de edificii.

Rogând sprijinul onoratului public român, semnez

Cu stimă:

VASILE HUIU
măestru măsar,
Șiria (Világos, c. Arad).

— Serviciu conștințios. —

Să sprijinim meseriașii români!

Reclama e sufletul comerțului

Klein István

Prima fabrică cu instalație electrică de împletituri de sîrmă, coarde de oțel pentru paturi și site etc. în

Seghedin — Szeged, Kelemen-u. nr. 4.
Telefon Nr. 242. — Fond. în a. 1840.

10m. de sîrmă pentru gard dela 30 fileri în sus.

Fabricatele mele în privința durabilității și a execuțiunii bune concurează cu orice fabricate de acest solu. — Serviciu conștințios. Prețurile mele sunt cele mai ieftine.

Cu prospecte și cu catalog de prețuri servesc gratuit.

Să fim atenți la firmă!

Nou-tate! MOTOR CU OLEI BRUT!

Cea mai contabilă putere motorică. Cea mai ieftină uzină! Garanție necondiționată. Prețuri și condiții favorabile. Fără mașinist! Nu explodează. Nu e expusă focului. Nu e supus inspecției financiare. Nu are cazan. Funcționare simplă. Punem mașina la dispoziția oricărui individ acreditabil, fără nici o cheltuială, pentru a se convinge că face cel mai bun și cel mai vrednic de încredere serviciu. **Prospecte de prețuri dela 2-60 PH gratuit.** — Pentru adresă:

Pály Testvérek turătorie de fer și fabrică de mașini în **Szeged.**

Fondat în 1807. Distins cu 20 medalii de aur

— Cel mai bun remediu contra —

boalei porcilor și vitelor

e păsatul proaspăt. Pentru acest scop recomandăm cea mai nouă mașină a noastră pat.

„LACI” numai 20 cor.

Macină porumb și orice cereale, mare și mărunț. Se învârtie ușor, petrece mult și e foarte trainică. Pe cias macină 20 de kilograme. — Se află la: —

FRAȚII BURZA marchitanți și negustori de mașini

ARAD, Telefon 604.

Hoffmann Sándor Arad, palatul teatrului.

Au sosit toate noutățile de primăvară:

Materii admirabile în cele mai noue culori.

POSTAVURI pentru talii.	CIORAPI mai iefteni ca ori-unde	PANZE.	ADJUSTĂRI (DECORAȚII) pentru haine.
DELINURI.	CONFEȚIUNI pentru femei și fete.	BRODERII.	Rog să binevoiiți a privi vitrinele mele.
ȘALURI.	ALBITURI.	DANTELE.	
ROCHIÎ de desupt.		ȘINOARE etc. etc.	
		TRUSOURI.	

Intemeiată la 1880.

Intemeiată la 1880.

Prima fabrică de ciment, gips și teracotă din Seghedin—Szeged a lui

Landesberg Mór

— Anteprișă de asfaltare. —

Primește orice lucrări din acest ram, ca: terase, canalizări, instalări de burlane din ciment usucarea pereților umezi, navare fabricelor ș. a.

Plăci de marmoră și ciment de diferite forme și culori în fabricație proprie.

Atelier de gravură lucrări de sculptură în ciment piatră artificială și teracotă.**Scări din marmoră artificială.**

Bânci, Pedestale și Balustrade lustruite.

Mare asortiment de cuptoare din țiglă.

Material de edificat. Singur reprezentant al cimentului de Beocini, Românesc și Portland. Var în bucăți sau stins se trimite cu vagonul la orice gară.

Material pentru asfalt. Plăci de acoperit din asfalt.

Impletituri din trestie. Plăci de cătran.

Praf de piatră pentru frontispicii.

Material și țigle rezistente focului.

Păreți Rabitz. Țevi din beton cu brlu.

Țevi din conforment de piatră. Plăci de faianță.

Primul atelier ardelen aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA

 sculptor și măiestru pietrar.Atelierul central al fabricii: **Kolozsvár, Dézsma-u. 21.**

Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din: marmoră, labrador, granit, sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József út 25.

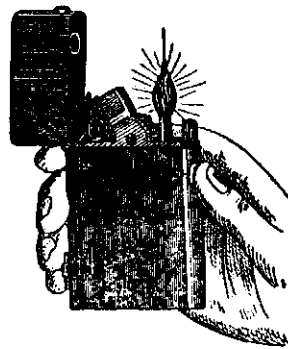
Cancelarie Centrală:

Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.

Nu trebuie să chibrituri nici
lumânări!

Aparatul iricendiar original

„IMPERATOR“

e indispensabil pentru fumători și gospodărie.

Să nu se confunde cu imitații proaste și fără valoare.

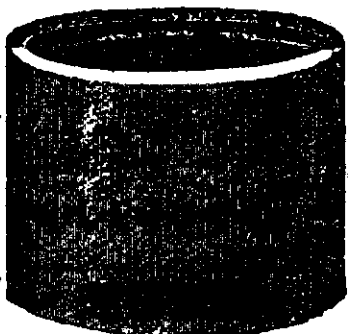
Folosința pentru o lună numai doi bani.

— Prețul vânzării pe lângă garanție 3 cor. —
In provincie trimițând 3 cor. 45 fil. se expediază franco.**Tóth József,**
depozit de fabrică, — Szeged, Könyök-u. 34.In atențiunea celor ce zidesc case!
— și a proprietarilor de vii! —

Fabrică de ciment în Pâncota, LENGYEL SÁNDOR és Társa.

Telefon Pankota 9.

Primește spre lucrare cu beton beton de fier: iesle în grajduri, bazine pentru apă și comină, etc. fântâne și alte canale; fundamente și altele.

Liferează:
țevii de ciment în diferite mărimi, țevii de fântână, țigle pentru acoperiș, valaie spre diferite scopuri, vase de apă de ploaie și pentru stropirea vișei, plăci de ciment, ciment de portland ș. a.

GUIDO KOVÁTS

atelier optic, mehanic și electrotehnic.

SIBIU—NAGYSZEBEN, Heltauergasse Nr. 27.

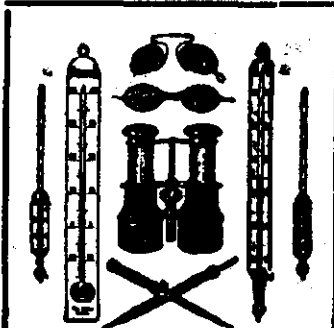
Recomandă depozitul bogat asortat de ochelari și zwickeri, lornete de aur și argint, duble, nickel și plumb.

Cele mai fine lornete campestre și telescoape franceze de operă etc. Aparare și utensiile fotografice.

Barometru și Termometru.

Gramofone.

Atelier pentru aparate fizice pentru școală etc.

Tot felul de cumpene și măsurătoare de fluidități ș. a. pentru vinars, vin, must, oțet și cumpenă pentru zahăr. etc.

Mare depozit de: instrumente chirurgicale.

Reparările se fac prompt și ieftin. Serviciu conștințos.

Societate pe acțiuni pentru aparate și mașini industriale. Műszaki és gépipari részvénytársaság. —
Budapesta, VII., Vörösmarty-u. 19/b.

Recomandă:

MOTOARE de olei brut MOTOARE CU BENZINĂ cea mai sigură și mai ieftină cu acumulator și regulator putere motorică. precisat.

Locomobile cu olei și benzină.

Mașini agronomice.

MOTOARE INDUSTRIALE INSTALAȚII DE GAZ indispensabile pentru meseriași cheltuială la cias 1¹/₂ - 2¹/₂ și agronomi. bani.

Instalații de mori.

Mașinist diplomat nu e de lipsă, oricine le poate manua.

Se poate instala ori unde focul e exclus.

Prețuri și condițiuni de plătire convenabile.

Liste și prospecte de prețuri la dorință trimitem gratuit.

Comandele din provincie se execută prompt și cu cea mai mare punctualitate.

Toate comandele sunt a se adresa la firma de mai sus.

Corneliu Demeter

:: apotecar ::

Orăștie (Szászváros) lângă bis. ev. ref.

PERONOSPIN

Mijloc aplicat cu cel mai mare folos contra peronosporii, la stropirea viilor. De 9 ani este în folosință cu cel mai bun succes.

Prin întrebuințarea »PERONOSPIN«-ului, viia va fi hotărât mai fzumoașă, boabele de struguri mai musloase și astfel roada de vin mai bogată. Experiența a dovedit, că prin folosirea petrii vinete, nu s'ajung aceste rezultate, — probabil pentru aceea, că piatra vânăta verzește peste măsură frunzele, și prin asta abstrage din puterea și sucii viței, ceea ce înseamnă pierdere de putere.

Pravul meu de stropit, face vița mai plină de viață și mai asigurată contra boalei de peronosporă.

Folosirea »PERONOSPIN«-ului e și mai ieftin și mai simplu în manipulare decât piatra vânăta. Întrebuințarea »PERONOSPIN«-ului: La stropirea întâi e a se pune un pachet într-o hectolitru de apă. La a doua stropire un pachet și jumătate, iar la a treia, două pachete la o hectolitru de apă, mai trebuie pus și un kilogram de var nestâns.

Pravul va fi pus în un butoiu menit anume numai pentru mestecare (disolvare) și plin cu apă. În câteva minute pravul se disolvă. Apoi butoiul să clătină bine. Așadar »PERONOSPIN«-ul nu trebuie mărunțit ori topit în apă caldă, ca piatra vânăta. La pravul pregătit de mine nu e iertat să se pună sodă.

Fac atent pe fiecare, ca la cumpărarea de astfel de pravuri, să fie precaut, căci în comerț să vând adese pravuri de nici o treabă, și pregătite de oameni, cari nici idee n'au despre compoziția alor astfel de pravuri, și așa proprietarul viței în loc să-și folosească, își face numai pagubă în via.

„PERONOSPIN“-ul

e aprobat ca cel mai bun, și prin folosință s'a dovedit a fi mai cu efect ca piatra vânăta sau alte asemenea mijloace, și e totodată cel mai ieftin. E preparatul meu propriu. **Prețul unui pachet 50 flori.** Fiecare pachet e provăzut cu numele meu. La comanda de 15 pacheturi se trimite francoat adecă fără spese postale plătină numai 7 cor. 50 fl.

Stropirea cu »PERONOSPIN« e mai bine dacă se face în zi senină; pe timp noros ori ploios nu, nici contra vântului.

Dar' »PERONOSPIN«-ul, afară de vii, să poate folosi cu efect admirabil contra boalei de grumpene, cum și la stăpirea omidelor și insectelor stricăcioase la pomi; contra păduchilor de trandafiri (la trandafiri fără var), și la desinfectarea cotețelor de galițe.

Mașina de spălat

„WELTWUNDER“

este bucuria fiecărei femeie econoamă bună; albiturile, pe lângă cea mai mare cruțare și lucru ușor copilăresc, devin albe lucitoare. 75% economisire de timp, bani, încălzit și săpun.

FĂRĂ chlor! FĂRĂ sodă!
FĂRĂ ajutor! FĂRĂ putere!
FĂRĂ trecare! FĂRĂ învartire!
FĂRĂ terpenină! FĂRĂ salmiac!

Prețul 40 — Cor.

Cereți îndată prospect gratuit dela:

WILHELM OBERTH,

Medias — Medgyes Nr. 8. (Transilvania).

La trimiterea înainte a cor. 40 —, mașina se expediază franco.

Atențiune!

SINGURUL INSTITUT DE ASIGURARE

:: ARDELEAN ::

TRANSYLVANIA

Str. Clisădel 5. SIBIU. Str. Clisădel 5.

Recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile, etc. pe lângă premiul recunoscut de cele mai ieftine și în cele mai favorabile condiții, cum și

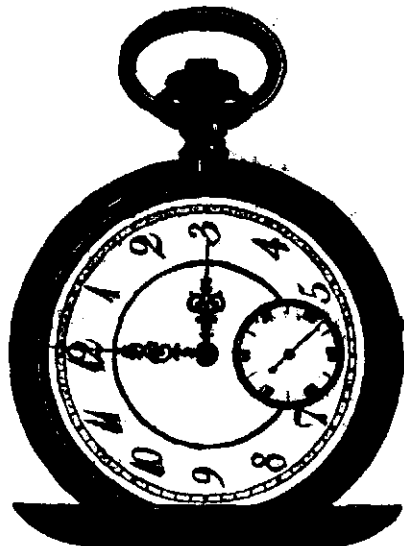
Asigurări asupra vieții

(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr. cat. dela așezămintele confectionale cu avantajul deosebit), pe cazul morții și cu termen fix, cu plăți simple sau duble a capitalului; asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, și asigurări pe spece de înmormântare, mai departe asigurări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere) și asigurări de pagube la apaduce.

Prospecte în combinațiunile cele mai variate se trimit și se dau gratuit, ori-ce informații în birourile Direcțiunii, strada Clisădel Nr. 5 și la toate agențiile.

Persoane versate în achiziții, cari au legături bune, se primesc în serviciul institutului în condiții foarte favorabile.

Atențiune!

Cele mai bune

orologioare

— cele mai solide și cele mai după modă —

juvaericeale

atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă chesia de 10 ani și prețuri ieftine, livrează cea mai bună prăvălie în această privință în întreaga Ungaria

BRAUSWETTER JÁNOS

orologier în SZEGED.

CATALOG cu 2000 chipuri se trimite GRATUIT.

Notez că numai acela vor primi catalogul gratuit cari îl cer cu provocare la ziarul Tribuna. (ad. scriu că a celui anunțat în Trib.) Corespondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

» ÎNTRERINDERE ROMĂNEASCĂ «

MIHAI FLONTA

antreprenor de zidiri

Oradea-mare-Nagyvárad.

Stabilimentul și cancelaria Pereces-u. 9

Primește: plănuierea și zidirea de biserici, școlale, case notariale și a tot felul de zidiri private.

Magazin stabil de fabricate de cement, comanda se primește.

Magazin stabil de pietrii artificiale pentru morminte. Prospecte gratuite.